

Приет от Общински съвет – Бойчиновци
с Решение № 138/Протокол № 22 от 29.09.2005 год.
Приети допълнения с решения № 150 и № 151/Протокол № 25 от 17.11.2005г

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение.....	4
I. АНАЛИТИЧЕН ОБЗОР.....	5
1. Социално-икономическо позициониране на общината	5
2. Стопанска сфера	10
2.1. Развитие на основните сектори на икономиката.....	11
2.1.1. Селско стопанство	11
2.1.2. Други основни сектори на икономиката в общината	16
2.2. Техническа инфраструктура	20
2.2.1. В и К инфраструктура	20
2.2.2. Пътна мрежа	21
2.2.3. Инфраструктура на съобщенията	23
2.2.4. Енергийни мрежи и системи	24
3. Социална сфера	25
3.1. Население, демографско развитие и потенциал – основни тенденции, проблеми и изводи.....	25
3.2. Социална инфраструктура	28
3.2.1. Образование	28
3.2.2. Здравеопазване	30
3.2.3. Социални дейности	31
3.2.4. Административно обслужване	31
3.2.5. Култура и културно наследство	32
4. Околна среда	33
4.1. Материални ресурси	33
4.1.1. Почви	34
4.1.2. Води	34
4.1.3. Въздух и шум	36
4.2. Управление на отпадъците	37
4.3. Биологично разнообразие.....	38
5. Местни финанси и бюджет.....	39
5.1. Състояние на общинските бюджетни приходи за периода 2001 – 2004 г.....	39
5.2. Състояние на общинските бюджетни разходи за периода 2001 – 2004 г.....	40
5.3. Състояние на не разплатените разходи за периода 2001 – 2003 г.	42
5.4. План на общинския бюджет за 2005 година	42
6 Институционален капацитет.....	43
7. Външна среда	47
II АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ НА ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ (SWOT АНАЛИЗ).....	50

III. ПРОУЧВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ НАГЛАСИ ПРИ ИЗГОТВАНЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2007 – 2013 Г.	53
Въведение	53
1. Анализ на резултатите от проучването сред местния бизнес	54
2. Анализ на резултатите от проучването на населението	54
2.1. Профил на респондентите	54
2.2. Удовлетвореност от предоставените услуги	55
2.3. Услуги, които най-бързо би трябвало да се подобрят	57
2.4. Идентифициране на проблемите в общината и тяхната приоритизация	58
3. Оценка на населението за адекватността на направените изводи в SWOT анализа	60
IV. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ	63
Приоритет 1: Изграждане, ефективно използване и поддържане на модерна, надеждна и адекватна на потребностите на населението и бизнеса техническа инфраструктура.....	68
Приоритет 2: Укрепване на общинския капацитет за подпомагане на бизнеса и развитие на местните партньорства.....	68
Приоритет 3: Развитие на общинската икономика и повишаване на нейната конкурентноспособност.....	63
Приоритет 4: Създаване на здравословна екологична жизнена среда и подобряване на здравния и социален статус на населението.....	70
V. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА.....	71

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за развитие на община Бойчиновци обхваща периода 2007-2013 г. Същият е разработен в съответствие със Закона за регионално развитие и Стратегията за икономическо стабилизиране и развитие на общината, спазвайки основните принципи на регионалната политика на Република България в процеса на интеграция към Европейския съюз на представителите на местната власт.

При разработката са проследени процесите, които са претърпели най-динамични изменения за периода от разработването на Стратегията за икономическо стабилизиране и развитие на общината - 2000 година до края на 2004 г., като са анализирани икономическото и социално развитие на общината, равнището на доходите на населението и безработицата, жизнения стандарт на гражданите, тяхното благосъстояние и достойно съществуване. Направена е съпоставка между община Бойчиновци и другите общини в област Монтана, както и мястото на общината в Северозападен район за планиране и страната. Изследването на социално-икономическото развитие на общината е направено чрез: индекса на човешкото развитие, изследване на демографската система, състоянието на икономиката – като са направени анализи на аграрния отрасъл, промишлеността, нивото на услугите. Като разширено понятие на техническата инфраструктура са разгледани: *транспортна, В и К, енергийна и съобщителна, а в социалната – образование, здравеопазване, социални дейности, административно обслужване*. В плана особено внимание е отделено на състоянието на околната среда.

Отчитайки възловите проблеми на социално-икономическото развитие на общината, са идентифицирани силните и слабите страни, възможностите за развитие, съобразени с общата рамка на Северозападен регион за планиране, както и заплахите, грозящи бъдещото развитие на община Бойчиновци. Чрез направеният SWOT анализ, са определени приоритетите и набелязани мерки за преодоляване на съществуващите проблеми през периода 2007 – 2013 г.

В Плана за развитие са намерили място мерките с общинско, както и такива с междуобщинско значение, които се предвижда да бъдат финансирани от бюджета на общината, републиканския бюджет, фондове на Европейския съюз, НПО, заеми, други донори и частния сектор.

I. АНАЛИТИЧЕН ОБЗОР

1. Социално-икономическо позициониране на общината

Смисълът на позиционирането е да се открие и оцени мястото на общината в общата съвкупност от общини в България, както и спрямо останалите общини от област Монтана. Последното дава възможност да се съпостави равнището на развитие на отделните общини в рамките на областта. На тази основа е възможно да се извършат условни групирания съобразно типологията на общините и мястото на Бойчиновци в тези групи.

За целта е извършен вторичен анализ на резултатите от следните две изследвания:

Първо: Изследвания, осъществени от авторски колектив с ръководител ст.н.с. II ст. д-р Нина Янкова от Икономическия институт на БАН¹.

Второ: Доклада на ПРООН за човешкото развитие "Гражданското участие в управлението – от индивиди към граждани"².

Общото в двете изследвания е, че извеждат интегрални показатели за равнището на развитие на общините в България.

В първото изследване се формират т.нар. "средна трансформирана интегрална оценка за периода 1998-2000 г." и "интегрална оценка за 2000 г.", в основата на които стоят седем обобщаващи измерителя както следва:

(а) за *икономическото състояние* на общината, включващ показателите данък печалба плюс вноски от печалбата на един жител в трудоспособна възраст; земеделски плюс горски земи на един жител; данък общ доход на един жител в трудоспособна възраст;

(б) за *състоянието на местните финанси*, формиран въз основа на показателите собствени приходи на 1 жител, разходи на 1 жител и относителен дял на собствените приходи в общинския бюджет;

(в) за *социалното състояние на общината*, формиран въз основа на показателите: данък общ доход на един жител; социални помощи на един жител;

¹ Вж. Н.Янкова, Г.Шопов, Й.Христосков, Н.Чкорев, Ст.Иванов, Я. Кирилова "Социално-икономически различия между общините в България", С., 2003. Ползвани са също така резултати за периода 1994-98 г. от проекта "Мониторинг на социално-икономическото състояние на общините в България", разработван в Икономическия институт на БАН от колектив с ръководител Н. Янкова.

² "България 2001. Национален доклад за развитието на човешка. Гражданското участие в управлението – от индивиди към граждани", ПРООН, С., 2001. „България 2003. Национален доклад за развитието на човека. Преодоляване на различията в развитието на селските райони” ПРООН, С., 2003.

(г) за *инвестиционната активност на общината* формирана въз основа показателите: целеви субсидии на един жител, дял на целевите субсидии в инвестициите, дял на собствените плюс привлечените инвестиции на един жител, дял на инвестициите в общите бюджетни разходи, инвестиционни разходи на един жител, относителен дял на собствените плюс привлечените инвестиции в бюджетните разходи.

(д) равнище на *безработица (%)*;

(е) обобщаващ измерител за *изградеността на техническата инфраструктура* на общината, формиран въз основа на качествени характеристики за: транспортна съоръженост на територията; гъстота на пътната мрежа; степен на изграденост на електросистемата; степен на задоволеност на населението с питейна вода;

(ж) изменение в *броя на жителите* на общината.

Във второто изследване се конструира т.нар. "индекс на човешкото развитие – ИЧР" по общини и области, който се получава като средна аритметична от следните три променливи³:

- очаквана продължителност на живота;
- постижения в образованието: средна аритметична от индекса на грамотност на възрастното население (с тегло 2) и общия индекс на записване в трите образователни степени (с тегло 1) за населението на възраст между 7 и 24 години;
- брутен вътрешен продукт (БВП)на един жител.

Наличието на подобни интегрални измерители дава възможност да се оцени в съпоставителен план равнището на социално - икономическо развитие на териториалните единици и да се направят съответни изводи, които да се отчитат при по - детайлния секторен анализ и при дизайна на цялостния план за развитието на общината.

Анализът на резултатите от първото изследване (вж. Таблица СИР-1) насочва към следните **констатации и изводи** относно социално - икономическото позициониране на община Бойчиновци през периода 1998-2000 година:

- според стойностите на оценките за равнището и на развитие, Бойчиновци се намира сред първите 100 общини – на 85-та позиция от общо 262. **Това е малко по - близо до средното за страната ниво, отколкото до групата на критичните общини.**
- **позицията на Бойчиновци спрямо останалите общини в област Монтана се запазва почти непроменена.**
- На тази основа може да се **заключи**, че община Бойчиновци – поне до 2000-та година, не е успяла да стабилизира своето социално-икономическо развитие.

³ Национален доклад за развитието на човека. 2001, с.97.

Таблица СИР-1
ПОКАЗАТЕЛИ 2002 година

Общини	Територия	Дял обработваема земя	Население с образование над средното	Икономически активно население	Коефициент на заетост	Дял на заетите в селското стопанство	Дял на заетите в индустрията	Дял на заетите в услугите	Дял на собств. приходи
	кв.км	%	%	брой	%	%	%	%	%
Берковица	465	31,5	9,8	10000	20,1	4,6	53,7	41,8	8,9
Бойчиновци	308,3	72,9	4,2	4375	7,4	36,9	23,1	40	5,9
Брусарци	194,4	72,3	4,7	2427	4,6	21	14	65,1	3,4
Вълчедръм	431,5	83,1	4,3	4603	5,5	36,3	21,7	42	4,8
Вършец	240,1	31,1	8,9	4159	14,6	0,1	46,6	53,3	9,9
Георги Дамяново	320,6	30,1	4,5	1350	10,2	10,1	23,2	66,7	9,9
Лом	323,9	74,1	10,2	16019	16,8	3,9	30,1	66	6,6
Медковец	191,1	86,9	5,6	1843	5,6	22,1	16,9	61	5,3
Монтана	652,7	58,6	13,4	31197	37,5	3	47,9	49	16,8
Чипровци	286,9	28,8	5,8	1960	11,6	0,4	52,9	46,7	4,9
Якимово	221	86,8	3,5	1964	7,2	58,4	3,1	38,5	3,3

Забележка: Данните са взети от Годишник на общините в България 2002

Анализът на резултатите от второто изследване – за общинския индекс на човешко развитие (вж. Таблица СИР-2) показва следното.

ТАБЛИЦА СИР - 2: ПОДРЕДБА НА ОБЩИНИТЕ ОТ ОБЛАСТТА СПОРЕД СТОЙНОСТТА НА ОБЩИНСКИЯ ИНДЕКС НА ЧОВЕШКО РАЗВИТИЕ - ОИЧР

Общини	ОИЧР - 2001	Ранг в национално подреждане	Ранг в областта по ОИЧР - 2001	Ранг в национално подреждане по ОИЧР - 2003	Ранг в областта по ОИЧР - 2003
Берковица	0.772	135	4	82	3
Бойчиновци	0.761	179	6	85	4
Брусарци	0.757	198	9	128	7
Вълчедръм	0.742	247	11	160	10
Вършец	0.770	142	5	147	8
Георги Дамяново	0.782	103	3	90	5
Лом	0.795	52	2	53	2
Медковец	0.781	187	7	184	11
Монтана	0.804	22	1	11	1
Чипровци	0.758	192	8	103	6
Якимово	0.756	202	10	165	9
ОБЛАСТ МОНТАНА	0.788	22 от 28 области	-	20 от 28 области	-

Източник: по цитираните „Национални доклади за развитието на човека” на ПРООН.

Ранжирането на общините от областта по ОИЧР за 2001 г. показва, че само Монтана има стойност на показателя над средния за областта, а Бойчиновци е на 6 място до областния индекс на човешкото развитие. Община Бойчиновци в случая заема 179 място в националната класация и 6 – в областното подреждане. Стойността на нейния индекс на човешкото развитие е с малко по-нисък от средната аритметична за съвкупността на българските общини (0.774), и заедно с това – далеч както от максимална стойност на индекса (0.820), така и от неговата минимална величина (0.718).

Позиционирането на община Бойчиновци по стойността на ИЧР за 2003 г. показва подобрение в националната класация с деветдесет и четири места, а в рамките на областта – с две места. Причината е в „рязкото“ разместване на пластове (което по принцип не е типично за подобни инерционни обобщаващи показатели за такъв кратък период от време), поради което всички общини от Монтанска област са подобрили класирането си в сравнение с 2001 г.

Като цяло обаче, община Бойчиновци запазва сравнително доброто си положение в първата третина на подреждането по ИЧР през 2003 година.

Сравнителният анализ показва, че макар посочените две изследвания да се базират на различни методологии, показатели и методически инструментариум, те дават сходни резултати при ранжирането на общините от монтанска област като например:

- общините Лом, Монтана и в известна степен Берковица са обикновено в най-добро състояние според различните измерители;
- общини Якимово и Георги Дамяново са в най-тежко състояние;
- община Бойчиновци е обикновено в относително добри позиции при различните ранжировки, като стойностите на съответните измерители се колебаят около средните (конкурентноспособност, ОИЧР) или гравитират към по-неблагоприятните измерения (интегралните измерители за равнището на социално-икономическо развитие).

Всичко това, както и съпоставителният анализ на подредбата в рамките на областта и на страната, дава възможност монтанските общини да се обособят (с всичката условност на една класификация) в следните основни групи:

Първо, на общини в добро социално-икономическо състояние, които стабилно заемат челните 3 места – Монтана, Лом и Берковица.

Второ, на общини с лоши характеристики на социално-икономическото развитие. Тук намират трайно място Медковец, Вълчедръм и Якимово.

Трето, на общини в относително добро „средно” (но далеч не и проспериращо) състояние, където намират място останалите общини от областта. Тази относителност е доста крехка, тъй като различията между общините от тази група и общините от предишната група (на изоставащите) не са значителни. Налице е и определена динамика в разместването през наблюдавания период – което подсказва за нестабилност на протичащите процеси в отделните общински икономики.

Въз основа на приведените резултати от извършения анализ може да се направят следните **общи изводи**, които да се имат предвид при по-нататъшната работа върху настоящия стратегически документ за развитието на общината.

1. Равнището на социално - икономическо развитие на община Бойчиновци е сравнително добро и гравитира в долните слоеве на „златната среда”.

2. Независимо от неблагоприятните тенденции в края на 90-те години и началото на XXI-ви век община Бойчиновци подобрява мястото си в националната класация по ОИЧР.

3. В рамките на областта, Бойчиновци е сред общините, формиращи групата на „по-развитите”. Това, разбира се е относително, особено като се имат предвид:

(а) големите абсолютни различия с оценките

(б) стагнацията в областната и регионалната икономика на българския северозапад.

4. В този контекст, разработването на стратегически документи, визиращи развитието на общината в близка и средносрочна перспектива би следвало да бъде насочено към

(а) преодоляване на спада и негативните тенденции в това развитие;

(б) увеличаване и развитие на конкурентните способности на Бойчиновци.

5. Разработването и осъществяването на комплексни програми, които да предвиждат пълноценното използване на местните ресурси и потенциала на вътрешното (междубщинско, вътрешнорегионално) сътрудничество изглежда подходящ инструмент за използването на тези предимства. Преодоляването на спада в областната икономика, в икономиката на областния център Монтана и на северозападния район като цяло също могат да се разглеждат като необходими «външни» предпоставки за бъдещия просперитет на община Бойчиновци.

2. Стопанска сфера

Община Бойчиновци се намира в централната част на област Монтана. На запад граничи с община Монтана, на юг и югоизток с община Криводол и на север с общините Вълчедръм и Хайредин. Територията ѝ се пресича от средното течение на река Огоста и долното течение на река Ботуня.

Територията на общината е 307 321 дка в т.ч. фонд населени места 16 497 дка, селскостопански фонд 257 880 дка, горски фонд 25 796 дка и територии със специфичен режим на ползване, а именно водни площи, депа за отпадъци, територии за транспорт, и инфраструктура 7 148 дка. Разпределението по видове собственост е отразено в таблица СС – 1

ТАБЛИЦА СС- 1. ВИДОВЕ СОБСТВЕНОСТ В ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ

Вид	<i>Бр. имоти</i>	<i>Площ (дка)</i>
Общинска публична собственост	1560	8 639
Общинска частна	703	9 910
Държавна публична	281	4 014
Държавна частна	1596	22 541
Частна собственост	28023	219 449
На религиозни и други организации	12	344
Смесена собственост	35	17 089
На юридически лица	261	6 928
Стопанисвана от общината - ООПФ	2294	18 406
ОБЩО	34 765	307 321

Забележка: Данните са взети от Общинска служба “Земеделие и гори” – Бойчиновци.

Географското разположение на общината създава добри условия за осъществяване на интензивни икономически връзки с другите общини на областта.

В тези си граници общината включва тринадесет населени места – гр.Бойчиновци, с.Лехчево, с.Владимирово, с.Громшин, с.Мърчево, с.Мадан, с.Ерден, с.Охрид, с.Кобиляк, с.Бели брег, с.Бели брод, с.Портитовци и с.Пали лула, които се характеризират с голямо географско разнообразие. Равнинният характер на релефа, естественото плодородие на почвата, възможностите за механизирана обработка и напояване са предпоставка за развитие на растениевъдството, главно в отглеждането на зърнено-хлебни, зърнено-фуражни, технически и зеленчукови култури, а също така и трайни насаждения.

В климатично отношение общината принадлежи към умереноконтиненталния климатичен пояс. Характерно за климата ѝ е студена и сравнително продължителна зима, горещо лято с максимум на валежите през месец май. Относително въздействие върху развитието на културите имат честите с голяма продължителност засушавания. Разпределените твърде неравномерно през годината валежи, а също така и по-голямата изпарителна способност на черноземните почви поражда необходимостта от изкуствено напояване.

Като източници за напояване служат реките Огоста и Ботуня.

2.1. Развитие на основните сектори на икономиката

2.1.1. Селско стопанство

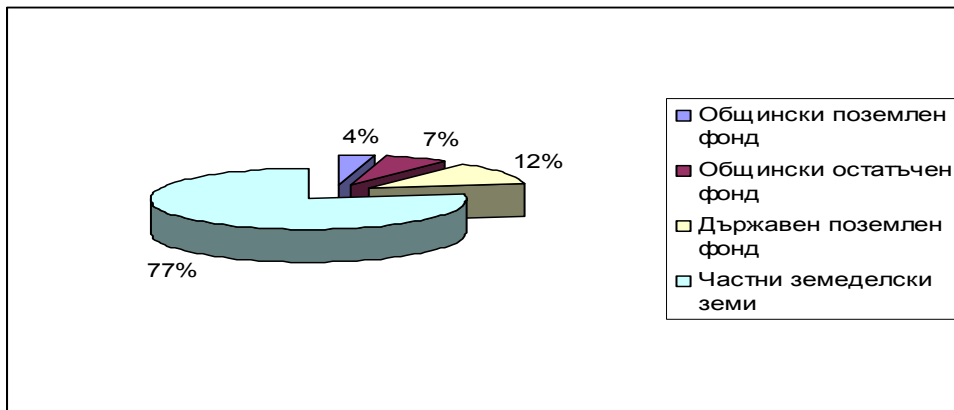
Правителството на Република България разработи Програма за развитие на земеделието в северозападна България за 2003 – 2006 г. Причина това да бъде направено бе наблюдавания срив на земеделието в района, предизвикан от общата икономическа криза, забавяне на реструктурирането на отрасъла, застаряване на населението в селата, тяхното все по-интензивно обезлюдяване и разпадналите се пазари. Тези характеристики са изцяло валидни и за община Бойчиновци.

На практика региона разполага с достатъчно и качествени земеделски земи, както и със сравнително благоприятни атмосферни условия и въпреки това в настоящия момент основните култури които се отглеждат са – пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед. Производството на зеленчуци, плодове, грозде не задоволява даже собствените нужди. В различните години от 20 до 50 % от земите не са обработвани, а част от тях са се превърнали в трайно пустеещи. Значителен е спадът и в производството на животински продукти.

1. Растениевъдство

Основните видове на собствеността на стопанисваната земеделска земя в община Бойчиновци е следната:

ФИГУРА СС- 1. ВИДОВЕ СОБСТВЕНОСТ НА СТОПАНИСВАНАТА ЗЕМЕДЕЛСКА ЗЕМЯ В ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ

От общо 239 418 дка земеделска земя: общинска собственост са 8 492 дка (представляващо 3,54 %); ООФ – 15 958 дка (представляващо 6,67 %); ДПФ и собственост на религиозни и др. организации и юридически лица – 29 688 дка (представляващо 12,4%) и частната земеделска земя е 185 280 дка (представляващо 77,39 %).

Поради своите географски дадености, общината има възможност да развива най-добре аграрния сектор на икономиката, тъй като 86% от общата и площ е селскостопански фонд и едва 7% - горски фонд. Обработваемата земя на територията на общината е 78% от общата площ, от които 9 869 дка са трайни насаждения и 28 200 дка ливади. Мерите и пасищата са 13 992 дка, а полските пътища заемат 8 639 дка. В годините на преход вместо да бъде направена крачка напред към реструктуриране и модернизирание на отрасъла, протече процес на “деиндустриализация”. Реформата в него доведе до преход от трактора, към плуга и мотиката – тенденция диаметрално противоположна на хода на човешката цивилизация. След приключване процесите на земеразделяне, на територията на общината са обособени 34 730 бр. земеделски имоти, от които 32 130 бр. земеделски и 2 600 бр. горски имоти, т.е. средната площ на един имот е съответно 7,4 дка земеделска земя и 8 дка гора. Тази раздробеност не позволява прилагане на високопродуктивни и ефективни технологии, за да бъдат произведени конкурентно способни селскостопански продукти.

Посочените данни недвусмислено показват че в общината е характерно изключително примитивно и разпокъсано производство. Възможностите за организационно комасиране на земята по ползватели почти не се прилага поради бюрократични пречки, а тук са и основните лостове за подобряването на неговата ефективност, чрез окрупняване на земеделските стопанства и въвеждане на съвременни методи за обработка на земята.

**ТАБЛИЦА СС- 2. БРОЙ, ОБРАБОТВАНА ЗЕМЕДЕЛСКА ЗЕМЯ ЗА
СТОПАНСКАТА 2004 - 2005 ГОД.**

КООПЕРАЦИИ			АРЕНДАТОРИ			ФИРМИ			ЧАСТНИ СТОПАНИ	ЗА ОБЩИНАТА	
Б Р	Обработваема земя - дка	в т.ч. с договор за аренда и наем	бр	Обработваема земя - дка	в т.ч. с договори	бр	Обработваема земя - дка	в т.ч. с договори	дка	Общо	в т.ч. с договори
3	28680	12663	13	33203	9787	3	12620	6854	21892	96395	29304

Данните са взети от ОС “Земеделие и гори” и включват площите заети с пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед.

Не редовното изплащане на рента и бедността не стимулира наследниците на собствениците на възстановените земи да направят делбите на земята, за да могат да придобият право да сключват договори за аренда или наем и да извършват сделки с имотите си за да се открие и пазара на земята.

Делът на заетите в селското стопанство от общия брой на заетите в общината е много по-висок поради почти неработещата икономика, но неточен. Статистиката работи с цифри, които не отговарят на реалностите, тъй като тя не отчете самонаетите лица, собствениците на земеделски земи, работещите без трудови договори и сезонните работници – които са преобладаваща и съществена част. По експертна оценка, реално заетите в сектора са повече от 80% от населението в трудоспособна възраст в общината.

Характерно за община Бойчиновци е, че постигнатите средни добиви от основните отглеждани в района култури са около средните за страната, което идва още веднъж да подсказва, че природните дадености са благоприятни и спомагат за туширане на организационните и производствени фактори, довели до сегашното лошо състояние на растениевъдния отрасъл.

Средните добиви от декар на основните отглеждани култури за 2003 година са представени в таблицата по-долу.

**ТАБЛИЦА СС- 3. СРЕДНИ ДОБИВИ ОТ ДЕКАР НА ОСНОВНИТЕ ОТГЛЕЖДАНИ
КУЛТУРИ ЗА 2003 Г.**

	Община Бойчиновци (кг/дка)	Северозападен район за планиране(кг/дка)	Средно за страната (кг/дка)
Пшеница	238	235	238
Ечемик	291	199	194
Царевица (зърно)	285	219	280
Слънчоглед	125	109	120

2. Животновъдство

Животновъдството е съсредоточено основно в личния сектор. През 2003 и 2004 година броят на отглежданите животни в община Бойчиновци е както следва:

ТАБЛИЦА СС- 4. БРОЙ НА ОТГЛЕЖДАНИТЕ ЖИВОТНИ В ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ ПРЕЗ 2003 И 2004 Г.

Животни	<i>2003</i>	<i>2004</i>
Говеда	2089	1854
в т.ч. Крави	1616	1583
Биволи	92	147
в т.ч. биволици	65	137
Свине	2500	915
в т.ч. майки	165	192
Овце	5768	4745
в т.ч. майки	4329	4350
Кози	3405	3189
в т.ч. майки	5183	3060
Птици	52000	75000
В т.ч. носачки	30210	26250
Кошери	1543	1419

От горната таблица е видно, че броя на всички животните, с изключение на биволиите и птиците в общината намалява в сравнение с 2003 година.

В таблицата по-долу са представени стойностите за общината, за Северозападен район за планиране и за страната през 2003 година.

ТАБЛИЦА СС- 5. БРОЙ НА ОТГЛЕЖДАНИТЕ ЖИВОТНИ НА 100 ЖИТЕЛ ЗА 2003 ГОДИНА

<i>Животни</i>	<i>Бойчиновци</i>	<i>Северозападен район за планиране</i>	<i>България</i>
	<i>Брой животни на сто жители</i>		
Говеда	16,90	9.52	9.28
в т.ч. Крави	14,40	5.08	4.82
Биволи	1,30	0.27	0.10
Свине	8,30	16.21	13.16
Овце	43,20	33.37	20.38
Кози	29,00	15.77	9.24

От горната таблица е видно, че с изключение на свиневъдството, другите подотрасли на животновъдството в общината са почти два пъти по-добре от

средното за северозападен район на планиране и още по-добре от средното за страната.

ТАБЛИЦА СС- 6. СРЕДНА ПРОДУКТИВНОСТ НА ЖИВОТНОВЪДСТВОТО ЗА 2003 ГОДИНА

Вид	Средна продуктивност за община Бойчиновци	Средна продуктивност за страната
Крава (мляко в литри)	3100	3540
Овца (мляко в литри)	55	82
Коза (мляко в литри)	95	189
Биволица (мляко в литри)	1100	1100

От данните може да се направи извода, че в общината се отглеждат предимно местни породи, поради което и млеконадоя е много по – нисък от средното за страната особено при овците и козите.

3. Горски фонд

Горският фонд е на площ 25 796 дка, от който 272 дка общински, което е 1,05%. На 2600 бивши собственици са възстановени 25 198 дка, на религиозни организации – 18 дка и юридически лица 580 дка.

Съществуващият горски фонд няма потенциал за промишлена експлоатация. Все пак съществуват и горски масиви с добра възможност за добив на дървесина. Отрицателна и тревожна е тенденцията през последните години за незаконна сеч. Има наченки за подобряване състоянието на горите чрез залесяване на нови територии.

Очаквани бъдещи тенденции

Значителен брой фактори, дават основание да се смята че селскостопанския отрасъл ще търпи развитие в бъдеще. Наличието на програми като САПАРД, както и аграрната политика провеждана от ЕС са възможности от които земеделските производители в общината ще се възползват.

Развитието на отрасъла ще се осъществи и без административната намеса на общинското ръководство, но последното би могло да изиграе положителна роля в това отношение, подпомагайки изграждането на организации на производителите по Наредба 21 и Наредба 24.

Подпомагането на земеделските производители т.е. техните организации, да разработят проекти за създаване на масиви от овощни и лозови насаждения, както и предприятия за преработка на земеделски продукти и суровини, субсидирани от предприєдинителните фондове на ЕС, както и от ДФ”Земеделие”е пътят, който ще изведе отрасъла от кризистната ситуация.

Примерите за привличане на инвеститори чрез предоставянето на общински земи за създаване на трайни насаждения, зеленчукови градини,

изграждането на хладилни инсталации или други съоръжения подпомагащи реализацията на продукцията в страната показват, че в това отношение биха могли да се предприемат известни стъпки.

Привличането на фирми или откриването на клонове на такива, свързани със селското стопанство и хранително вкусовата промишленост, е възможност за подпомагане на отраслите растениевъдство и животновъдство.

Изводи

1. Селското стопанство в община Бойчиновци е претърпяло голяма част от негативите, характерни за цялата страна – изоставане в технологичната обезпеченост, застаряване на населението, неефективна структура на субектите, занимаващи се със селско стопанство, недостатъчни финансови средства и слаба държавна подкрепа.
2. Климатичните и почвените условия в общината са относително благоприятни, както за развитието на растениевъдството, така и на животновъдството. Този потенциал в момента се използва в изключително ниска степен.
3. Съществуват редица аргументи, свързани с бъдещото членство на страната в ЕС, които дават основание да се смята че отрасъла ще се развива, както в близко, така и в по далечно бъдеще.
4. Общинското ръководство може да подпомогне процеса на стабилизация и развитие на селскостопанския сектор, чрез оказване съдействие на с чуждестранните и български инвеститори, да развиват дейности на територията на общината.

2.1.2. Други основни сектори на икономиката на общината

Обща характеристика

Съгласно данните за индекса на БВП, представени в Националния доклад за развитието на човека – България, 2001 г. на ПРООН през 1998 г. община Бойчиновци заема пето място сред общините от Монтанска област. Индексът на Бойчиновци е по-висок от средните за областта. През 2001 г. стойността на индекса на община Бойчиновци е 0,609, който поставя общината на 112 място в страната, а през 2003 год. същия става 0,772 и нарежда общината на 85 място сред 262 –те общини в България.

Бележка: Данните са от Национален доклад за развитието на човека – България, 2001 г., ПРООН

Структура на бизнеса в общината

От община с много добре развита преди 15 години хранително вкусова, лека и отчасти тежка промишленост и услуги, след процесите на приватизация и раздържавяване на големите промишлени предприятия някои

от тях вече не съществуват, други не произвеждат, а трети – работят с непълен капацитет.

На територията на общината развиват дейност предприятия и фирми от хранително вкусовата промишленост добив и преработка на инертни материали, транспортни фирми и достатъчно на брой търговски обекти.

Промисленост

Трансформирането от държавна в частна собственост вече е осъществена. За съжаление обаче, големите фирми, очертавали в миналото икономическия облик на общината като Консервен завод; ”Растма – май “ООД; ”Светал“ АД /ЗСО/; Мелница и Завод за фуражни смески - Бойчиновци; ”Монтана” ЕАД – цех с.Лехчево, днес с някои изключения са само спомен. Новопоявилите се фирми страдат от ниска ефективност на различните производства поради използване на стари технологии и остарели производствени мощности, липса на средства за капиталовложения, хаотичност и нестабилност на пазара, насочване към неприложими производства и т.н. В съществена предпоставка на бъдещото развитие на промишления отрасъл на общината може и трябва да се превърне успешното интегриране на земеделските производители с преработвателните предприятия и фирми, както и интегрирането със сродните предприятия на индустриалния отрасъл и услугите в областните, регионалните и балкански структури, т.е. да се проведе коректен евроинтеграционен процес, с прилагане на стандартите на ISO. Партньорството и “побратимяването” по линия на междурайонното, международното и особено трансграничното сътрудничество биха създали условия за улесняване на бизнеса. От друга страна приоритетното доразвитие на съществуващата и изграждането на нова техническа, социална, административна и екологична инфраструктура, би било предпоставка за създаване на благоприятна среда за привличане на чужди инвестиции.

Всичко това е възможно, ако в общината се създаде звено, което да играе координираща роля между бизнеса и общината за да се преодолее липсата на предприемаческа култура, и се придобият знания и умения за работа в пазарни условия, както и използване възможностите за финансиране от структурните фондове на ЕС.

На територията на общината развиват дейност следните предприятия и фирми

1.”Растма – май “ООД с производство на растително масло и майонеза

2.”Светал“ АД /ЗСО/ производство на алуминиеви отливки – дребни детайли

3.ЕТ “Кариана” с.Ерден - производство на малотрайни и трайни месни продукти

4.”Монтана” ЕАД – цех с.Лехчево Производство на камгарна прежда.

5. **“ЕЙ СИ ПИ” ЕООД гр.Бойчиновци - / Мелница /.**
6. **“ПОУЛТРИ ПРОДЪКТС”ЕАД** – производство на фуражни смески.
7. **ЕТ “ТУРБО ЕКСПРЕС – Първан Иванов – Кира Дамянова”** – товаротранспортна дейност и сметосъбиране.
8. **ПД ЕООД “ТУРБО ЕКСПРЕС”** – хлебопроизводство и хлебни изделия.
9. **“Еврома” ООД** производство на слънчогледово нерафинирано олио.
10. **ЕТ “Людмила Герасимова”** производство и преработка на гъби.
11. **“Екоагрострой” АД** – добив и преработка на инертни материали
12. **“Огоста” АД** – добив и преработка на инертни материали
13. **“Пътинжинеринг” АД** – асфалтова база.
14. **ЕТ “ЕМИНИК”** – Лехчево - хлебопроизводство и хлебни изделия.
15. **ЕТ “Любомир Денков”** – Лехчево - хлебопроизводство и хлебни изделия
16. **ЕТ “Мишел”** – Охрид - хлебопроизводство.
17. **ЕТ “МИКО” ООД** – Бойчиновци – производство на халва
18. **“АДЛ” ООД** – Владимирово – производство на млечни продукти
19. **“ЕМЕЛС” ООД** – Бойчиновци, кв. Огоста /бивш Консервен завод/ – производство на зеленчукови консерви – в проект.

Транспорт

Град Бойчиновци е важен ж.п. възел. В него функционира железопътна инфраструктура, която има съществен дял към заетостта на работещите в общината.

Автомобилният транспорт е представен основно от фирми, които се занимават с превоз на пътници и таксиметрови услуги.

Автобусният транспорт се осигурява изцяло от частни превозвачи. Като бройка и разписание автобусният превоз осигурява нормално обслужване на населението.

Проблемен е само въпросът с обслужването на населението от с. Бели брег и с. Портитовци, както и автобусната връзка на последните влакове с населените места в общината.

Има разработени и съгласувани областна и общинска транспортни схеми и сключени договори с превозвачите. Общинската транспортна схема и превоза на учениците се осъществява от фирмата “Монтана – Експрес” ООД град Монтана, след проведен конкурс и сключен договор.

Железопътният транспорт на територията на общината обхваща 28 км ЖП линия, две гари и три спирки. По ЖП линиите са разположени осем прелеза – три на републиканската пътна мрежа и пет на общинска пътна мрежа. Бойчиновци е най – голямата и възлова гара в региона. Пет от населените места в общината са обхванати от жп мрежата. В село Мърчево има жп разтоварваща гара.

Въпреки променените разписания в посока намаляване на броя на пътническите влакове, същите осигуряват нормална връзка със столицата, областния център и страната.

Търговия

Търговската дейност на територията на общината е добре развита и се осъществява от четири РПК – Бойчиновци, Лехчево, Владимирово и Ерден и частни търговски обекти.

В общината работят 136 обекти, които осъществяват най-разнообразна търговска дейност – кафе - аперативи, търговски обекти за хранителни и промишлени стоки, стоки за бита и други.

Добре е организирана работата на пазарите за селскостопански и промишлени стоки в селата Лехчево и Владимирово.

Въпреки наличието на помещения за ресторанти към РПК, на територията на общината не работи нито един ресторант, в който да се сервира кухненска продукция.

На територията на общината има разкрити 4 изкупвателни пункта за билки, 24 за изкупуване на мляко и 2 изкупвателни пункта за цветни метали.

Специализирани обекти за продажба на риба и рибни изделия има само в гр. Бойчиновци.

Няма организирано изкупуване на кожи, яйца, гъби и други.

Обслужването на населението с течни и твърди горива се осъществява чрез фирми за доставка на твърдо гориво /въглища и дърва/, 5 броя бензиностанции и 2 броя газостанции.

На територията на общината има три броя ТПК – Бойчиновци, Лехчево и Владимирово, които разполагат с богата материална база за шивашки, метални, дърводелски и други дейности, но поради липса на поръчки почти всички цехове не работят.

Производството на хляб и хлебни изделия се извършва от общо 10 броя фурни.

Недостатъчни са или липсват в селищата ателиета за ремонт на битова техника, обушарски, дърводелски, бръснаро-фризьорски и други услуги.

Институционален капацитет за подпомагане развитието на бизнеса
Местната общинска администрация е готова да оказва пълно съдействие на потенциални инвеститори чрез качествено предоставяне на всички услуги в рамките на нейната компетентност, необходими за стартиране на фирмена дейност.

Общината е пълноправен член на Националното сдружение на общините в Р България (НСОРБ).

Все още липсва организация за обединяване на усилията и координация на дейността на бизнеса и малките и средни предприятия

(МСП), както и структура за подпомагане на земеделските производители, но в това отношение се работи.

2.2. Техническа инфраструктура и околна среда.

Преходът от индустриален към пост индустриален период на развитие се характеризира с изпреварващ растеж на сектора на услугите спрямо производствения сектор, с растеж на приноса на услугите в създаването на БВП, както и с растеж на броя на заетите в сектора на услугите спрямо броя на заетите в производствения сектор.

Наличието на надеждна и отговаряща на реалните потребности инфраструктура е съществена предпоставка за развитието както на икономическата, така и на социалната и останалите сфери от обществения живот.

Състоянието на техническата и социалната инфраструктури в община Бойчиновци не е благоприятно за нейното бъдещо икономическо развитие. Не случайно, регионалната политика на Европейския съюз е подпомагала и подпомага изостаналите в своето развитие региони главно чрез финансиране (от структурните фондове на съюза) на инфраструктурни проекти за подобряване и развитие на транспортната мрежа, за развитие и усъвършенстване на телекомуникациите, за повишаване квалификацията на работната сила. Тази насоченост на помощите е характерна и за предприсъединителните фондове, чрез които се подпомага развитието на страните кандидатки за членство в ЕС.

Елементи на техническата инфраструктура са: транспортната мрежа, водопроводи, канализации, улично осветление, телекомуникации, улична мрежа. Може да се каже, че в значителна степен в селищата на общината техническата инфраструктура е изградена, но в голямата си част е износена и се нуждае от поддръжка, ремонт и подмяна.

2.2.1 В и К инфраструктура.

Задоволяването на потребностите от питейно-битово водоснабдяване на населението на общината се осъществява чрез подземни води, посредством 5 бр помпени станции. Дванадесет от населените места на територията на общината са водоснабдени и имат изградени водоснабдителни мрежи. Единствено село Портитовци, където живее предимно ромско население е без водоснабдяване и усилията на общината през последните години са насочени към решаването на този проблем. В процес на изграждане е водопроводната мрежа на селото със средства от капиталните вложения на общината. Броят на абонатите, ползващи вода във водоснабдените селища на общината е 11 484, а годишното потребление на вода е 1 914 000 куб.м. Делът на водоснабденото население за община

Бойчиновци е 96%, което нарежда общината на шесто място в област Монтана, видно от Таблица СС - 7.

Общата дължина на уличната водопроводна мрежа е 117 км, като 111 км е с етернитови тръби. Силно амортизираните и морално остарелите тръби, неотговарящи на националните и международни стандарти, дават много аварии, а от там и загуби.

ТАБЛИЦА СС – 7. ВОДОПОТРЕБЛЕНИЕ ЗА ОБЛАСТ МОНТАНА ЗА 2002 Г.

Общини	Жилища	Доставена вода		Доставена вода		Дял на водоснабдено население
		общо	в т.ч. за домакинствата	общо на човек	в т.ч. за домакинствата	
	брой	хиляди м3		л/човек/ден		процент
Общо за областта	96064	6793	5389	102	87	93.4
Берковица	11587	1124	834	136	101	99.5
Бойчиновци	6675	415	369	93	86	96
Брусарци	4174	189	169	76	75	90
Вълчедръм	7045	260	242	54	70	72.1
Вършец	5708	429	323	119	90	100
Георги Дамяново	3179	245	208	150	128	100
Лом	17790	1097	889	86	74	93.9
Медковец	3345	122	109	59	97	54.5
Монтана	28968	2562	1928	114	88	98.2
Чипровци	3685	266	240	146	132	100
Якимово	3908	84	78	39	47	77.3

Данните са взети от Годишник на общините в България 2002

Незадоволително е състоянието на канализационната мрежа. Единствено в две населени места има изградена канализация - в гр. Бойчиновци с дължина 5 км и Лехчево с дължина 2.5 км. Канализацията в Бойчиновци е направо заустена в р. Огоста без никакви съоръжения за пречистване, а канализацията в Лехчево завършва с дъждопреливник, пясъкоуловител и септична яма, заустени в реката. Необходимо е да се изгради пречиствателна станция за отпадни води на гр. Бойчиновци и доизграждане на канализационната мрежа в общината.

2.2.2. Пътна мрежа.

На територията на общината има развита пътна и железопътна мрежи осигуряващи връзките на национално, регионално и общинско равнище.

На територията на общината са изградени и функционират 73.9 км пътища, от които 72% републикански и 28% общински, разделени по класове както следва:

- третокласни пътища - 53.5 км
- четвъртокласни пътища - 20.4 км.

С цел подобряването на връзките с пристанище Лом, в проект са и четвъртокласните пътища Мърчево – Габровница – 3 км, Владимирово –

Якимово – 9.7 км, полските пътища между населените места Бели брег – Охрид – 6.1 км.; Ерден – Вирове – 4.8 км.; Лехчево - Мадан – 7.7 км и местния път Бойчиновци – Белотинци – 6,6 км.

Изградената улична мрежа на територията на общината е с дължина 191.4 км. От които 58.9 км. асфалтирани.

Като цяло пътната и улична мрежа е в много лошо състояние. Липсва мрежа на първокласни и второкласни пътища, което затруднява трансграничните връзки на общината. Съществуващата пътна мрежа с гъстота 240.5 км на 1000 кв.км. територия е неудовлетворителна от гледна точка на необходимата гъстота както в регионален мащаб – която е 312.3 на 1000 кв.км. така и от гледна точка на гъстотата на мрежата в страните членки на ЕС и страните кандидатки за членство от първата вълна. Посочените данни в табл.1 показват, че община Бойчиновци е на пето място по плътност на изградена пътна мрежа в област Монтана. Тези ниски темпове на развитие на пътната мрежа и особено липсата на автомагистрала, първокласни и второкласни пътища по същество водят до “консервиране” на развитието и в общината. Нещо повече, подобни ниски темпове на развитие на пътната мрежа предпоставят формиране на тенденция към нейното влошаване и в бъдеще. Много от пътните елементи – габарити, настилки, мостове, маркировка, сигнализация, не отговарят на европейските стандарти за сигурност, комфорт на пътуването и безопасност на движението.

ТАБЛИЦА СС - 8. ПЛЪТНОСТ НА ПЪТНАТА МРЕЖА В ОБЛАСТ МОНТАНА ЗА 2002 Г.

Общини	Територия	Плътност на пътната мрежа
	кв.км	км/100 кв.км
Берковица	465.0	50
Бойчиновци	308.3	40.5
Брусарци	194.4	44.8
Вълчедръм	431.5	34.3
Вършец	240.1	37.1
Георги Дамяново	320.6	26.6
Лом	323.9	51.4
Медковец	191.1	31.6
Монтана	652.7	41
Чипровци	286.9	21.6
Якимово	221.0	27.9

Данните са взети от Годишник на общините в България 2002

Автобусният транспорт се осигурява изцяло от частни превозвачи. Като бройка и разписание автобусният превоз осигурява нормално обслужване на населението.

За да се преодолее изоставането в развитието на транспортната инфраструктура и същата да отговаря на стандартите за европейско качество, за надеждно обслужване на социално-икономическото развитие и модернизация не само на общината, но и на региона, трябва да се ремонтират трите моста на третокласните пътища и четирите, обслужващи общинската пътна мрежа.

2.2.3. Инфраструктура на съобщенията.

Нивото на развитие на съобщенията не отговаря нито на обективно необходимото ниво, нито на нивото, което тази инфраструктура е достигнала в ЕС.

Най-масовата, обикновена телефонна услуга, предлагана от БТК покрива изцяло територията на общината, като плътността и е 75%.

От 13 населени места в общината само село Пали лула е без пощенска станция.

Изградени са АТЦ както следва:

- Бойчиновци - 1500 + А – 29
- Лехчево - 1400 А – 29
- Владимирово - 700 А – 29
- Мърчево - 400 КРС
- Мадан - 400 КРС
- Кобиляк - 200 КРС
- Бели брег - 200 КРС

В последно време се наблюдава закриване на телефонни постове по различни причини (най-често поради невъзможност да бъдат плащани телефонните услуги). Като недостатък може да се посочи и липсата на цифрови мрежи.

Що се отнася до мобилните телефонни връзки те постепенно разширяват своята плътност. Почти пълно покритие от М-тел има благодарение на станциите, монтирани в гр.Бойчиновци, с. Лехчево, с. Мърчево, с. Мадан и предстоящо в с.Владимирово. Частично покритие има и от Глобул (сигнал има на територията на Бойчиновци, Лехчево и Владимирово.

На територията на общината в гр. Бойчиновци и в с. Лехчево действат пет броя фонокартни апарати за селищно и между селищно избиране на фирма Мобика.

В шест от населените места на общината има изградена мрежа за кабелна телевизия.

Що се отнася до комуникацията Интернет, то вече общината е направила някои крачки. Безжична връзка е изградена в град

Бойчиновци, село Лехчево и село Владимирово където абонати са не-само фирми и администрации, но и частни лица. В общината са изградени и функционират три Интернет клуба – 2 в гр.Бойчиновци и един в с. Владимирово. Във всички училища в общината функционират компютърни клубове В Интернет пространството информация за общината може да се намери на нейната официална интернет страница: [www. munb.org](http://www.munb.org)

От първите (макар и широки и бързи) стъпки на усвояване на Интернет комуникациите от общината, до постигането на тази плътност, която вече е факт в развитите страни, предстои да бъде направено още много.

Истинското развитие на мрежата за бизнес услуги не е възможно да стане без или във от системата на Интернет услугите. Създаването на необходимата връзка между бизнес и Интернет услуги, от една страна, ще създаде достатъчно широко поле за бизнес дейност, а от друга – ще се превърне в съществен фактор на социално-икономическо развитие на общината и областта.

2.2.4. Енергийни мрежи и системи.

На територията на общината се намират най-голямата електрическа подстанция в Северозападна България и тягова подстанция към БДЖ. Изградени са и работят 72 трафопоста, снабдяващи населението и работещите предприятия с ел.енергия.

Всички населени места в община Бойчиновци са електрифицирани.. Проблем обаче е амортизираната елпреносна мрежа НН в някои населени места, като Бели брод, Лехчево и Кобиляк, където е крайно наложително частична промяна на ел. проводници. В лошо състояние е и уличното осветление. Необходимо е реконструкция и модернизация на същото чрез подмяна на проводници, доставка и монтаж на енергоикономични улични осветителни тела, часовникови механизми, фотоклетки, съгласно съвременните изисквания.

През 2004 година бе извършена частична рехабилитация на уличното осветление във всички населени места на общината, като бяха монтирани 150 броя нови осветителни тела. През 2005 г. е монтиран 12 000 м. проводник за улично осветление и 350 броя нови осветителни тела. За доизграждане на уличното осветление в общината са необходими 10 000 м. проводник и 250 броя осветителни тела. Във връзка с преминаване на уличното осветление в собственост на общината е необходимо да бъдат изнесени в отделни табла пусковата и контролна апаратура, за да се осигури свободен достъп.

В процес е монтирането на нови достъпни електромерни табла в 10 населени места.

3. Социална сфера

3.1. Население, демографско развитие и потенциал – основни тенденции, проблеми и изводи.

Демографската система се явява фактор на социално-икономическото развитие и резултат на това развитие. Между демографската система и икономическата система на една община съществува съотношение на взаимно обуславяне, т. е. за разцвета на една община може да се съди от ръста на числеността на нейното население и обратното.

Тенденцията на намаляване на населението както в общината, така също в Северозападен район и в България като цяло, е напълно синхронна с тенденцията на икономическия упадък.

Демографската характеристика на населението в община Бойчиновци през последните години се влошава.

От 1999г. броя на населението в Общината е намалял от 12 296 жители на 11 278 през 2003г., а през 2005г. на 10 985 жители, т. е. в сравнение с 1999г. населението в Общината е намаляло с близо 12%. Броя на населението в трудоспособна възраст е малко по-висок от това в над трудоспособна възраст, поради новите законодателни промени / увеличаваща прага за пенсиониране/, а броя на лицата в детско-юношеска възраст представлява 16,8% от общия брой на населението.

ТАБЛИЦА ССФ – 1.

Година	Брой население					
	мъже	жени	В детско-юношеска възраст	В трудоспособна възраст	В над-трудоспособна възраст	Общ брой население
1999	5987	6309	2026	4960	5290	12296
2000	5972	6295	2022	4961	5284	12267
2001	5968	6290	2020	4945	5294	12258
2002	5686	5918	1950	4909	4909	11604
2003	5539	5739	1880	4982	4416	11278
2004	5396	5589	1844	5046	4095	10985

В резултат на настъпилите социално-икономически промени в общината раждаемостта намалява. Естествения прираст като следствие от увеличената смъртност е отрицателен. През 2004г. живородените деца в общината са 74 ,а отчетената смъртност - 350, което в % е както следва:

Население		10 985
Полова структура-	мъже	5 396
	жени	5 589
Възрастова структура	- под 7 год.	624
	от 7-14 год.	740
	от 14-18 год.	480
	над 18 год.	9 141

Живородени	74
Починали	350
Естествен прираст	-0,21%

В последните години се отчита засилена миграция на младите хора от общината към големите градове и чужбина. Ромското население в общината по последни данни е 3280, което е 30% от населението на община Бойчиновци.

Резкият спад в икономическото развитие на общината и настъпилите социално-икономически промени през последните години доведоха до влошаване на жизнения стандарт на населението и задълбочаване на проблемите на заетостта в района.

Продължава обезлюдяването на общината, като за 1 година населението с постоянен адрес е намаляло със 186 души. Жителите по населени места на територията на общината са разпределени както следва:

Населени места	01.01.2004 г.	01.01.2005 г.
Бели брег	119	113
Бели брод	337	315
Бойчиновци	1971	1932
Владимирово	1547	1539
Громшин	990	978
Ерден	609	602
Кобиляк	371	367
Лехчево	2211	2171
Мадан	965	943
Мърчево	1044	1029
Охрид	464	457
Пали лула	81	83
Портитовци	462	456
Общо	11171	10985

Броя на регистрираните безработни лица в Дирекция “Бюро по труда “- гр. Монтана към 31.12.2004г. е както следва:

Показател	Стойност	Относителен дял
Равнище на безработица	25,4 %	
Регистрирани безработни лица	1090	
<u>Разпределение по пол</u>		
- мъже	545	50%
- жени	545	50%
<u>Разпределение по възраст</u>		
- до 19 години	13	1 %
- от 20 до 24години	98	9 %
- от 24 до 29 години	101	9,2 %
- от 30 до 34 години	140	12 %
- от 35 до 39 години	146	13 %

- от 40 до 44 години	128	12 %
- от 45 до 49 години	122	11 %
- от 50 до 54 години	112	10 %
- над 55 години	230	21 %
Разпределение по квалификация		
- с работническа квалификация	293	27 %
- специалисти	52	4,7 %
- без специалност и професия	200	18 %
Разпределение по образование		
- с висше образование	9	0,8 %
- със средно образование	78	7 %
- със средно професионално	240	22 %
- със средно специално	43	3,9 %
- с основно образование	362	33 %
- с по-ниско образование	105	9,6 %
Продължително безработни лица		
- от 12 до 24 месеца	444	40 %
- над 24 месеца	646	59 %

Отразените данни в таблицата не включват наетите по НП "ОСПОЗ" на МТСП, действаща вече трета година.

В последните години се утвърждава тенденция на съкращаване на производствените мощности в общината и областта като цяло, в резултат на което може да се очаква още по-голямо увеличение на броя на безработните.

Непрекъснатото влошаване на икономическата обстановка в общината, влошаването на жизнения стандарт, прогресивното обедняване на населението и ограничената покупателна способност /задоволяват се основни физически нужди/ водят до увеличаване на натиска върху системата за социална защита. Над 30% от икономически активното население разчита на доходи единствено от социални помощи и обезщетения за безработица, а през зимния сезон 18,5 % от общото население на общината допълва доходите си с целеви енергийни помощи, което означава, че голяма част от домакинствата са поставени в режим на "физическо оцеляване". Особено тежко стои този въпрос при ромското население, съставляващо 1/3 от населението на общината, голяма част от което преминава единствено през програмите за временна заетост и се наблюдава неблагоприятна тенденция на нежелание за активно търсене на работа и излизане от състоянието "социално слаб".

Дирекция "Социално подпомагане" град Бойчиновци
Справка

за броя на лицата, обект на социално подпомагане в община Бойчиновци
за периода 2003 г., 2004 г., 2005 г. - I-во тримесечие

Вид на помощта	2003 г.	2004 г.	2005 г.
Месечни помощи по чл. 9 от ППЗСП	1211	981	748

Целеви помощи за транспортно обслужване и телефон по чл. 21 и чл. 24 от ППЗСП	588	735	
Месечни помощи за деца по чл. 6; чл. 7; чл. 8 от ЗСПД	710	1209	971
Целеви помощи за отопление - общо	1718	2034	
в т.ч.: твърдо гориво	845	1389	
ел.енергия	873	645	
Целеви помощи за хора с увреждания			807

Данните са взети от ДСП гр. Бойчиновци

Като заключение може да се каже, че демографската картина на общината е тревожна, формирана е трайна тенденция на намаляване броя на населението с влошаваща се възрастова структура с ниско ниво на коефициент на заетост.

3.2. СОЦИАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Социалната инфраструктура се формира от базата на образованието , здравеопазването, социалното и здравно осигуряване, социалните грижи, културата , физическата култура и административното обслужване на населението.

3.2.1. ОБРАЗОВАНИЕ

В община Бойчиновци функционират две общообразователни училища - едно в гр. Бойчиновци и едно в с. Лехчево, една професионална гимназия по транспорт в с. Владимирово. Основните училища са общо четири и се намират в селата Мърчево, Владимирово, Мадан и Громшин. За учебната 2004-2005 функционира и една прогимназия в село Ерден, за която Общинския съвет е направил предложение за закриване. Общият брой на учениците в общинските училища за настоящата учебна година е 980. В сравнение с учебната 2001-2002г. броя на учениците е намалял с 70, в сравнение с 2002-2003 учебна година – с 61, 2003-2004 учебна година – с 43. Разпределението на учениците по степени е както следва: в начална степен – 410 ученика, в средна степен – 434 ученика, в горна степен – 136 ученика. В посочения брой не влизат учениците от ПГ по транспорт с. Владимирово, както и учениците от СОУ към поправителния дом гр. Бойчиновци.

Вече 20 години в гр. Бойчиновци функционира Общински детски комплекс, който в своите 12 постоянни форми за извънучилищни дейности обхваща 132 деца и в 4 временни форми 52 деца. Броят на ЦДГ е 5 с общо 7 групи и 144 деца , броят на ОДЗ е 3 с 10 групи и 136 деца .

От учебната 2004-2005 година са разкрити 3 броя подготвителни групи за осигуряване на задължителна подготовка на 6 годишните деца. Обучението е обезпечено с педагогически кадри, отговарящо на изискванията на МОН с изключение отчасти на чуждоезиковото обучение.

Сериозни са проблемите в обновяването и поддържането на материалната база на образованието. Голяма част от училищата и детските заведения не разполагат с физкултурни салони, което затруднява провеждането на качествено обучение по физическо възпитание, както и санитарни възли отговарящи на съвременните изисквания.

Проблемите в образованието са свързани с намаляваща степен на посещаемост на учебните занимания в училище, поради ограничени възможности на част от родителите да осигурят учебници, учебни помагала, дрехи и обувки за децата си. Общината е участвала с разработване на проекти към НСЕДВ към МС и МТСП с цел осигуряване на учебници за учениците от 1 до 4 клас, дейности осигуряващи повишаване мотивацията на децата за учене. Въпреки, че двата проекта бяха спечелени не се осигуриха финансови средства за тяхната реализация. Това задълбочи тенденцията, която е пагубна най-вече за децата от етническата структура на населението в общината, а именно – незаинтересованост на родителите за бъдещето на своите наследници. Положителен ефект имат механизмите за обвързване изплащането на социални помощи и детски надбавки с редовно посещение на децата в училище и недопускане дублиране ученици в общинските училища.

Общ белег на структурата на образованието в общината е нейното незадоволително състояние в качествен смисъл и се нуждае от модернизация по стандартите на ЕС. След провеждането ѝ в съответствие със съвременните изисквания същата може да се използва за обучение на младежи, нуждаещи се от повишаване на квалификацията си, малцинствени групи, лица с увреждания и отпаднали от училище, както и за учене през целия живот.

Ключови проблеми на общината:

- незадоволително състояние на материално-техническата база в по-голяма част от училищата и детските заведения;
- липса на висококвалифицирани преподаватели по чуждоезиково обучение;
- ниско образователно равнище на голям брой от ромското население, което е без образование и квалификация;
- завършване строителството на учебния корпус на ПГ по транспорт с. Владимирово, както и цялостно обновяване на съществуващите три общежития с цел разширяване на специалностите по направление селско стопанство, транспорт и други за преквалификация на кадри от общината и областта.

3.2.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

На територията на община Бойчиновци няма болници и общински здравни заведения. Болничното обслужване на населението се извършва в областния град. На територията на общината има 8 общопрактикуващи лекарски практики за доболнично лечение, обслужващи населението от 13 населени места на общината. Може да се каже, че в общи линии лекарските практики задоволяват здравните нужди на населението, там където са разположени самите практики. В другите населени места обслужването е крайно недостатъчно и незадоволително. Отдалечеността на повечето от селищата от областния град Монтана и ЦСМП затруднява навременната лекарска намеса. Тежките случаи на инфаркт и инсулт са често с фатален край именно поради тази причина. Необходим е филиал на ЦСМП гр. Монтана на територията на общината. Крайно недостатъчни са стоматологичните практики, поради липса на местни кадри, неатрактивност на района и ниската платежоспособност на населението. В цялата община има две цялостни практики на лекар стоматолог в гр. Бойчиновци и с. Владимирово, а в три населени места идват два пъти седмично стоматолози с установени практики в гр. Монтана. Лекарите и стоматолозите използват съществуващите общински сгради на бившите здравни заведения срещу минимален наем, непозволяващ отчисление за тяхната текуща поддръжка и ремонт.

В с. Владимирово функционира ДДЯ с една група от 16 деца.

Проблем на общината е състоянието на сградния фонд в с. Лехчево, както и влошеното качество на здравното обслужване на населението от цялата община. В условията на провежданата здравна реформа здравеопазването става все по-труднодостъпно за населението от общината.

Ключови проблеми на общината:

- незадоволително здравно и стоматологично обслужване на населението от общината;
- висок процент на заболяемост от сърдечно-съдови заболявания, хипертония, диабет и други хронични заболявания, висока смъртност през последните години;
- очертава се труден достъп до здравни услуги, поради голям процент на хора с неуредени здравноосигурителни вноски;
- отдалечеността на голям брой от населените места в общината до Центъра за спешна медицинска помощ в гр. Монтана затруднява медицинското обслужване на населението при спешни случаи;
- наличие на санитарен транспорт, който не се използва от ОПЛ за незабавно транспортиране на спешните случаи до областния център.

3.2.3. КУЛТУРА И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

В общината няма други културни институции освен читалищата. В 11 от селищата в общината читалищата са регистрирани и работещи. Има 25 самодейни колективи с над 300 участници, които се изявяват в различни дейности за съхраняване и популяризиране на културното наследство на етнографския район. Тяхното участие в регионални и републикански фестивали е възнаградено чрез присъждане на множество ордени, медали и грамоти.

Оборудването на колективите е крайно незадоволително – липсващи или остарели костюми, техника, което не позволява нови форми на изява на сцената, а от тук и ниска заинтересованост най-вече сред младите хора.

Всички читалища разполагат с библиотечен фонд с увеличаващ се брой на читателите, независимо, че същият не се попълва с нови и интересни заглавия и автори на съвременна художествена и специализирана литература.

Сградите на читалищата се нуждаят от съществени инвестиции за ремонт. Слабост е, че Читалището в град Бойчиновци, не разполага със собствена сграда и по този начин, не може да се оформи като истински административен и културен център на общината.

Наличието на тези културни средища на територията на общината могат да се превърнат в конкурентно предимство и градивен елемент на общинската икономика за популяризиране на историческото, културното, музикалното и фолклорно наследство и спомагат за превръщането им в обект на пазарни стратегии.

В общината има изградени 8 църковни храма, в момента се строи църковен храм в гр. Бойчиновци.

В последните години обществеността от селата в общината, където има църковни храмове настояват за тяхното обновяване и отваряне, както и обезпечаването с църковни служители, които се грижат за опазване на тези светилища, построени в миналото и привикват населението към християнската вяра. В двора на църквата в с. Владимирово е запазена старата църква, построена преди 17-ти век и е обявена за паметник на културата, който се руши.

Ключови проблеми на общината:

1. Възстановяване и поддържане културното и историческо наследство и паметниците на културата;
2. Да направим района по-атрактивен и привлекателен за туристи, чрез ефективно и щадящо използване на природните дадености и запазим общото екологично състояние на общината;
3. Недостатъчни финансови средства за поддържане, обновяване и възстановяване на културно-историческото наследство в общината;

4. Средствата от държавния бюджет, отпускани на читалищата са крайно недостатъчни за развитие на художествено-творческата дейност на читалищата;
5. Липса на стимули за предприемачите, желаещи да развиват селски и фамилен туризъм, както и професионално обучени кадри в тази сфера.

3.2.4. СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

На територията на община Бойчиновци функционира едно заведение за предоставяне на услуги извън обичайната домашна среда за възрастни хора, това е Дом стари хора Владимирово с капацитет 54 места и Домашен социален патронаж, предоставящ услуги в обичайна домашна среда с капацитет 200 места.

Дом стари хора в с. Владимирово съществува от 1954 година. Получавал е отличие “Дом първенец” за страната по отношение осигурените условия за пребиваване на възрастните хора в дома. Към момента условията са далеч от това, което са представлявали в миналото като материално-техническа база, осигуряваща нормално пребиваване на възрастните хора и постигане на един осмислен престой в дома.

На вниманието на Общинската администрация е да се търсят възможности за подобряване на материално-техническата база, както и за увеличаване капацитета на Дом стари хора.

Предоставянето на социални услуги в общността, какъвто е Домашен социален патронаж гр. Бойчиновци с филиал в с. Лехчево, действащ от 1978 година в общината с капацитет обслужването на 200 души позволява нуждаещите се лица да получат необходимата социална услуга без да се откъсват от обичайната домашна среда. Това от една страна осигурява сигурност на нуждаещите се чрез предоставянето на качествени социални услуги от квалифицирани кадри и от друга освобождаване на близки и роднини от ангажимента да полагат непрекъснати грижи, получавайки възможността да се включат активно в икономическия и социален живот на общината.

Целите, които трябва да се постигнат са оптимизиране на предоставяните социални услуги в общността чрез различни проекти, както и търсене възможности за предлагане на допълнителни услуги срещу заплащане.

Все повече нараства тенденцията в общината лица от различни рискови групи да се нуждаят от предоставянето на социални услуги в общността. Това налага Общинска администрация да отговори адекватно, като създаде реални предпоставки за увеличаване обсега на услугите.

По НП “ОСПОЗ” са назначени 33 лица като социални асистенти и 50 лица – домашен социален патронаж, които обслужват 300 лица от общината. Предстои разширяване на програмата за социален асистент с още 27 лица. Тези допълнителни социални услуги са много полезни за възрастните и

самотни хора, както и за хората със здравни проблеми, което предполага бъдещо разширяване на тези услуги.

Поета е инициатива за разкриване на клубове на пенсионера и инвалида и в останалите селища в общината

В общината функционират 5 клуба на пенсионера, които организират социалните контакти и дават възможност за разнообразяване живота на лицата в пенсионна възраст. В общината няма изградена мрежа от организации и дейности за оказване на социални услуги и в тази посока трябва да намерят по широко място за партньорство между Общинската организация и неправителствения сектор.

3.2.5. АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ:

Административното обслужване на общината се извършва главно от Общинска администрация и служителите по кметствата. В общината се извършват общо 107 вида услуги, като за 72 от тях се заплаща такса, а за 35 цена на услугата. Изработеният класификатор на услугите, с описание на необходимите документи, които гражданите трябва да предоставят за извършване на услугата, таксата, срока за обслужване и правното основание за извършването и е оформен на информационното табло пред Центъра за информация и услуги на гражданите.

През последните 2 години в общината бяха закупени 36 бр. компютри и друга офис-техника, с което се осигури за работещите в Общинска администрация и гражданите една съвременна комуникация, свързана в компютърна мрежа.

Интернет връзката е безжична с неограничен достъп към цялата мрежа. Администрацията разполага с необходимите човешки ресурси за ефективно осъществяване на качествени и надеждни услуги. Ежегодно служители от Общинската администрация преминават през различни форми на обучение и повишават своята квалификация. Административните услуги, извършвани от общината и други поделения на държавната администрация се намират в процес на развитие, свързано с въвеждането, прилагането, експлоатацията и развитието на информационните и комуникационни технологии.

Общинската администрация предвижда в следващите години да реализира проект с две изнесени бюра за услуги в селищата с. Владимирово и с. Лехчево, свързани с електронна връзка с Общинския център. Предвижда се изграждане и на гише на предприемача. С това ще се постигне предоставяне на по-бързи и качествени административни услуги на гражданите, по-голям достъп на бедни и възрастни хора до тези услуги, както и по-голяма прозрачност в работата на администрацията.

4. Околна среда

Община Бойчиновци се отличава с чиста околна среда – незамърсени води, въздух и почви, сравнително добре развита и поддържана зелена система. На територията няма производства, които да предизвикват екологични проблеми – замърсяване на въздух, води и почви. Въпреки това, основен проблем, който стои пред общинската администрация в областта на опазването на околната среда са незаконните и неконтролируеми сметища, разположени както в и около населените места, така също и в непосредствена близост до водни обекти.

4.1. МАТЕРИАЛНИ РЕСУРСИ

Територията на община Бойчиновци е бедна на енергийни ресурси и полезни изкопаеми, което не позволява добивни производства с регионално значение. Единствено възможност за развитие има добива на трошен камък за различни строителни смеси и пътни настилки в землището на с. Владимирово и в околностите на гр. Бойчиновци, както и ограничен добив на баластра от река Огоста. Ограничени са възможностите за дървесни ресурси поради това, че относителния дял на горския фонд е едва 7%, който е многократно под средния за страната – 33.4%.

4.1.1. ПОЧВИ

Почвеното разнообразие е една от природните предпоставки за териториалната специализация и зоналността на селскостопанското производство.

В общината доминира равнинния и малка част нископланински релеф. Преобладават в голяма част излужен чернозем и сивите горски почви. По поречието на реките Огоста и Ботуня са разпространени и алувиално-ливадни почви. В минимални количества има и лъос.

В Община Бойчиновци няма производства, които да замърсяват почвите с тежки метали /олово, мед, цинк, арсен, кадмий, никел, хром/ и нефтопродукти.

Като единствен значим източник на замърсяване с оловни аерозоли са моторните превозни средства с бензинови двигатели. Съществуващата пътна мрежа обслужва главно нуждите на местното население. Въз основа на горепосочените обстоятелства може да се направи извода, че няма наднормено ниво на замърсяване с тежки метали на почвите в района.

Висок е относителен дял на обработваемите земеделските земи, (71% за общината спрямо средния за страната 57%), което осигурява благоприятни условия за земеделско производство и многофункционално земеделско стопанство с ясни изразени възможности за аграрно-промишлена вертикална и хоризонтална интеграция.

ИЗВОДИ:

- Наличие на плодородни земеделски земи и подходящи климатични условия за развитие на растениевъдството, главно в отглеждането на зърнено-хлебни, зърнено-фуражни, технически, зеленчукови култури, а също и трайни насаждения.
- Не са регистрирани замърсявания на почвите с нитрати от предозирано торене.
- Не са правени проучвания на почвите в района за замърсяване с тежки метали, нефтопродукти и др. вредности, но не са налице и значими източници за подобен род замърсяване.

4.1.2. ВОДИ

Територията на общината се пресича от река Огоста и река Ботуня, също и малката рекичка Рибине в с. Лехчево. Останалите водни течения на територията на общината са къси и с непостоянен дебит.

Режимът на речните води е дъждовно-снежен с пролетен максимум на оттока. Периодите на пълноводие и маловодие са се утвърдили като важни фактори на средата. Пълноводието продължава 4-5 месеца като обемът на оттока представлява 60-70% от годишния. Поради неравномерното разпределение на валежите, времето на пълноводие е различно. Периодът на маловодие настъпва в началото на лятото и продължава 3-4 месеца, като обемът на формирания се отток е 10% от годишния. През този период голяма част от по-малките повърхностни течения пресъхват. Количеството на водния отток на р. Огоста се регулира от язовир «Огоста».

Качество на водите използвани за питейно – битови нужди

Качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели се контролира съгласно изискванията на Наредба № 9 от 16.03.2001г. За целта е изготвена съвместно с РИОКОЗ Монтана програма за мониторинг на качествата на питейната вода, подавана от “ВиК” ООД гр. Монтана. В нея са включени всички населени места от общината.

Честотата на мониторинга е определен нормативно също с вече посочената Наредба, като броят на пробите питейна вода за постоянния мониторинг е най – малко 4бр. годишно на населеното място. Периодичният мониторинг се провежда през година.

Качеството на водата отговаря на изискванията на наредбата, нито един от показателите не превишава нормите, съгласно БДС 2823-83 “Вода за пиене”. Единствено при поройни дъждове карстовия извор в с. Пали лула дава отклонения по показателя мътност. В такива случаи водопотреблението се преустановява до подобряване на показателя.

Качеството на водата от ПС “Кобиляк” след 1999г. вече отговаря по всички показатели на наредбата. След спиране на ХИМКО – Враца показателите амоняк и нитрити отговарят на Наредба № 9.

Обеззаразяването на водата се извършва с хлор-газ и белина. Бойчиновци е община, в която най-много населени места се обеззаразяват с хлор-газ, което е по-скъп начин, но е гаранция за добри микробиологични показатели на водата като по този начин се изключва възможността за възникване на епидемии по воден път.

Основни замърсители на територията на Община Бойчиновци

Тъй като гр. Бойчиновци няма изградена градска пречиствателна станция за отпадъчни води, р.Огоста служи като естествено “стъпало” за пречистването им. Изследвания на РИОСВ - Монтана сочат, че качеството на водите в реката след заустването не е повлияно от факта, че в нея се изливат отпадни води на гр. Бойчиновци, тоест самопречиствателните възможности на реката на този етап са значителни.

Основен промишлен замърсител в общината е: “Растма-май”АД – гр. Бойчиновци. Тя в момента работи със значително намален капацитет и на практика не влияе съществено за замърсяването на водите в общината. РИОСВ – Монтана периодично следи състоянието на отпадъчните води, като взема водни проби от точката на заустване.

Други потенциални замърсители на водите са нерегламентираните сметища.

Изводи:

От направения анализ могат да се изведат следните изводи:

- Водните ресурси, с които общината разполага са с малко над средните за страната и са благоприятен фактор както за стопанска дейност, така и за живота и бита на хората.
- Питейната вода в общината е с добри качества и отговаря на БДС 2823-83 “Вода за пиене”.
- Няма изградена ГПСОВ, но за сега река Огоста успешно служи за естествено пречистване на постъпилите в нея отпадни води.
- Предприятията замърсители не са съществен фактор в замърсяването на водите на територията на общината. Причината е в намаленото им производство поради икономическата стагнация.

4.1.3. ВЪЗДУХ И ШУМ

Основен замърсител на територията на община Бойчиновци е “Растма-май”АД град Бойчиновци. Други замърсители на въздуха са трите кариери за инертни материали в селата Ерден, Владимирово и Громшин, също и Асфалтовата база в с. Владимирово.

Други източници на замърсяване на атмосферния въздух на територията на община Бойчиновци са транспортните средства и отоплителните инсталации от битовия сектор предимно през зимния период, но наличната информация при замерване на чистотата на атмосферния въздух

не показва системно замърсяване на въздуха, изразено с наднормени концентрации на вредни газове и прах.

Друг проблем са неприятните миризми: като основен източник на такива се явяват торищата около личните стопанства на гражданите.

Шумовото замърсяване в общината също е не по-маловажен проблем от останалите замърсители. На територията на общината няма постоянни пунктове за измерване на нивото на шума. Наблюденията показват че това не е сриозен проблем за населението на общината. Изключение в това отношение прави населението живеещо в близост до транспортни възли като ЖП гарата, както и това живеещо в близост до пътните артерии. Решение на този проблем се търси чрез подобряване на пътните настилки и озеленяването на градската среда.

Въз основа на гореизложения анализ могат да се направят следните ИЗВОДИ:

- Община Бойчиновци се характеризира със сравнително нормална шумова среда и нисък потенциал на замърсяване на атмосферният въздух.
- На територията на общината няма предприятия, от чиято производствена дейност да се емитират целогодишно вредности в атмосферата. Няма замервания за повърхностно натоварване на открити площи в района на кариерите.
- Отоплителните инсталации са основен източник на замърсяване на въздуха през зимния сезон.
- Неприятните миризми се явяват значим нерешен проблем за града и населените места в общината.
- Подмяната и поддръжката на съществуващата настилка ще доведе до значително подобряване на шумовата среда.
- Необходимо е да се правят периодични измерванията от РИОКОЗ.

4.2. УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Големият проблем на общината са множеството незаконни и неконтролируеми сметища разположени както в и около населените места, така също и в непосредствена близост до водни обекти.

Екологичният статус на общината, макар и с по-благоприятни характеристики спрямо страната, има достатъчни и остри проблеми в тази област. Разрешаването им трябва да става системно и последователно във времето, особено в направление икономия на водни ресурси и разрешаване проблемите, свързани с безразборното изхвърляне на битови отпадъци, животински отпадъци и отпадъци, подлежащи на преработка и рециклиране.

В община Бойчиновци съществуват 25 сметища за не опасни и инертни отпадъци, от които само депо № 116 - Бойчиновци е под наблюдението на МОСВ.

Депо № 116 е от насипен тип и е общинско, експлоатира се със заповед на кмета от 1989г. Капацитетът му е 14000м³, заетата площ 6.1 дка, а остатъчният му капацитет е 2928м³. То не е изчерпало капацитетните си възможности, но е разположено върху неподходящ терен /в непосредствена близост до река Огоста и върху трасето на водопровод ф 150 захранващ населението от кв. Огоста/.

На територията на Община Бойчиновци няма претоварни станции и центрове за рециклиране на отпадъците. Не е организирано и разделно събиране на същите.

Морфологичният състав на отпадъците е разнообразен. Преобладават отпадъци с органично съдържание и сгурия, в малки количества картон и хартия, метали и текстил, по-чувствителни количества пластмаси и стъкло.

Централизирано сметосъбиране се извършва единствено на територията на гр. Бойчиновци и част от с. Ерден, където силно амортизирана и физически остаряла техника събира около 560 бр. кофи за смет с вместимост от 0,8 м³. Затова общината е разработила и в момента осъществява проект за въвеждане на организирано сметосъбиране и сметоизвозване в цялата община, като се доставят 3348 бр кофи с обем 0,8 куб.м., контейнери тип „Бобър” – 184 бр и 196 бр. кошчета. Предстои провеждане на процедура за изпълнител на услугата сметосъбиране и сметоизвозване.

Населените места ще бъдат оборудвани със съдове за събиране на отпадъци, закупени от Общината с кредит от Предприятието за управление на дейностите по околната среда. Всички битови отпадъци, генерирани на територията на Общината се депонират на Регионалното депо за БО, разположено на територията на община Монтана и изградено по Българо-датски проект за управление на отпадъците. Община Бойчиновци ще участва в експлоатацията на Регионалното депо, като ще заплаща такси за ползването му на база количеството постъпили битови отпадъци.

ИЗВОДИ:

- Незаконно изхвърляне на отпадъци на произволни, неорганизирани за целта места.
- Натоварване на околната среда с компоненти, подлежащи на рециклиране или оползотворяване (извличане на суровини, материали, продукти или трансформиране на енергия).
- Всички сметища са на неподходящи места, в близост до населените места или около р. Огоста.
- Липса на достатъчно познания и мотивация у населението и слабо обществено участие в процесите на управление на БО.
- Общинското ръководство ясно осъзнава, че чистотата и приветливостта на населените места са от изключителна важност за развитието на общината.
-

4.3. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ

Община Бойчиновци е разположена в Дунавската равнина и малка част в предбалкана на Западна Стара планина. Същата се характеризира с голямо разнообразие на растителен и животински свят.

От горския фонд най-големи площи са заети със зимен дъб. По-малки и разпокъсани са площите заети от ясен, дрен, лешник. Среща се и обикновения габър, клен, и бряст. По склоновете расте люляк и смрадлика. Значителни площи са заети от горски култури – бор, акация, бреза и липа.

Ценно национално богатство на територията на общината са вековните дървета. Картотекирани са и се наблюдават четири броя вековни дървета в местността “Горно Ливаге” – с. Мърчево и в двора на училището в квартал “Огоста” град Бойчиновци.

В общината има голямо разнообразие от лечебни растения по-характерни от които са: бръшлян, черна елша, енъовче, жаблек, лечебна комунига, бяла върба, обикновен дрян, живовляк – широколистен, лопен, великденче, здравец, жълт кантарион, иглика, бял имел, овчарска торбичка, момина сълза, коприва, кисел трън, кокиче, жълтурче, липа, пача трева, обикновен киселец, трънка, шипка, къпина, лайка, глухарче, бял равнец, смрадлика, теменуга – миризлива, маточина, мащерка и др.

Особено характерно за общината е наличието на редкия вид водна роза (White Water – Lily или *Castalia alba*) разпространена по течението на р. Рибине в землището на с. Лехчево. За запазването на същия вид се предвижда разработването на проект и предложение до МОСВ за обявяване на местността за „защитено местообитание”.

По отношение на животинския свят района се характеризира с богато видово разнообразие на птици, освен това в района се срещат и бозайници, най-често зайци, сърни и катерици. Други характерни представители на фауната са: пепелянка, стенен гушер, лястовица, черен щъркел, гарван гробар, прилеп, белка, язовец, лисица, чакал. Горските масиви се обитават от следните животински видове: смок мишкар, горски гушер, синигер, горска сова, пьдпъдъци, кеклици, кълвач, заек, дива свиня, вълк. Местата с по-голяма надморска височина се обитават от гълъб, орехче, осояд и др. Водните екосистеми се обитават от речен кефал, черна мряна, уклея, каракуда (таранка), клен, сом, скобар, костур, шаран, пъстърва, водна костенурка, видра и др.

За ограничаване на незаконната търговия с редки и защитени видове растения и животни РИОСВ –Монтана упражнява контрол и такива нарушения в последните години не са констатирани.

5. Местни финанси и бюджет

Анализът на състоянието на общинския бюджет включва анализ на състоянието на общинските бюджетни приходи и разходи и на неразплатените разходи. Данните за 2001, 2002 и 2003 г. са отчетни, а за 2004 г. са от плана на бюджета. С цел да се открий по-ясно състоянието на община Бойчиновци, нейните показатели се съпоставят със средните показатели за Северозападен район на планиране и Р.България.

5.1. СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНСКИТЕ БЮДЖЕТНИ ПРИХОДИ ЗА ПЕРИОДА 2001-2004 Г.

През периода 2001-2004 г. бюджетните приходи на 1 жител на община Бойчиновци нарастват. През 2002 г. приходите на един жител са по-високи заради включените в бюджета целеви субсидии за социални помощи. Общината се характеризира със ниско равнище на бюджетните приходи на 1 жител. През три от изследваните години – 2001, 2003 и 2004 г. те са по-ниски в сравнение със средните за района на планиране и страната, но за сравнявания период нарастват в течение на годината от т.нар. приходи по трансферни сметки, за които общините нямат никакви правомощия, но в същото време увеличават общинския сектор.

Таблица МФ- 1. Динамика на приходите на 1 ж. през периода 2000-2004 г. (лв.)

	2001	2002	2003	2004-план
Бойчиновци	227.86	320.56	298.66	222.09
Северозападен район на планиране	245.97	310.73	293.34	228.96
България	241.71	296.56	287.57	250.37

До 2003 г. в структурата на приходите на община Бойчиновци силно преобладава делът на държавните трансфери – между 84% и 87%. Вижда се, че общината е била силно зависима от държавните трансфери. След реформата от 2003 г. делът на държавните трансфери спада на 79% за 2003 г. и на 76% за 2004 г. Държавните трансфери включват ДДФЛ, обща допълваща субсидия и капиталова субсидия. Общината получава допълнително обща изравнителна субсидия.

Наблюдава се нисък капацитет на генериране на приходи от собствени източници. Приходите от местни данъци на 1 ж. на общината са по-ниски от средните за района на планиране и страната.. Аналогична е ситуацията с местните такси, където общината отново е с най-ниски стойности на 1 жител.

ТАБЛИЦА МФ- 2. ДИНАМИКА НА ПРИХОДИТЕ НА 1 Ж. ОТ МЕСТНИ ДАНЪЦИ И ТАКСИ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2001-2004 Г. (ЛВ.)

	<i>2001</i>		<i>2002</i>		<i>2003</i>		<i>2004-план</i>	
	<i>Местн и данъци</i>	<i>Местн и такси</i>	<i>Местн и данъци</i>	<i>Местн и такси</i>	<i>Местни данъци</i>	<i>Местн и такси</i>	<i>Местни данъци</i>	<i>Местн и такси</i>
Бойчиновци	2.16	4.29	3.93	4.91	12.18	10.77	6.34	13.23
Северозападен район на планиране	6.95	9.61	7.61	11.40	12.07	17.11	15.39	22.33
България	10.91	16.60	12.51	21.05	20.42	27.41	26.26	34.55

5.2. СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНСКИТЕ БЮДЖЕТНИ РАЗХОДИ ЗА ПЕРИОДА 2001-2004 Г.

Динамиката на разходите на 1 жител на общината през наблюдавания период следва динамиката на приходите и се обуславя от нея. През 2002 г. разходите на един жител в общината са повече в сравнение с тези за района на планиране и страната, защото в структурата им влизат социални помощи, които съставляват 1/3 от бюджета на общината. Общинските разходи през 2003г. се увеличават, но това става благодарение на допълнително предоставените приходи в течение на годината.

ТАБЛИЦА МФ- 3. РАЗХОДИ НА 1 Ж. ПРЕЗ ПЕРИОДА 2001 – 2004 Г. (ЛВ.)

	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004-план</i>
Бойчиновци	226.71	320.11	285.78	222.09
Северозападен район на планиране	245.02	307.67	286.48	229.04
България	238.00	292.05	277.77	250.11

В структурата на разходите по икономически елементи не се наблюдават различия в сравнение с останалите сравнявани единици. През 2003 г. в разходите на общините се въвежда една нова класификация съответстваща на отговорността за тяхното финансиране – разходи за делегирани държавни дейности и разходи за местни дейности, които са представени в Таблица МФ-4.

ТАБЛИЦА МФ- 4. РАЗХОДИ ЗА ДЕЛЕГИРАНИ ДЪРЖАВНИ И МЕСТНИ ДЕЙНОСТИ ЗА 2004 Г. ПО ПЛАН

	<i>Структура на разходите (%)</i>		<i>Разходи на 1 ж. (лв.)</i>		
	<i>Делегиран и държавни дейности</i>	<i>Местни дейности и</i>	<i>Делегирани държавни дейности</i>	<i>В т.ч.: финансира ни със собствени приходи</i>	<i>Местни дейности и</i>
Бойчиновци	76.03	23.97	273.78	2.87	83.46
Северозападен район на планиране	70.92	29.08	203.16	3.80	83.32
България	60.30	39.70	167.49	3.60	110.28

Разходите за делегирани от държавата дейности съставляват 76% от бюджета на община Бойчиновци. Техният относителен дял е по-висок от средния за България и района за планиране. Въпреки това на 1 ж. в общината се падат повече разходи за делегирани от държавата дейности в сравнение със средните за останалите анализирани единици. Общината разчита изключително на държавните трансфери за финансиране на делегираните дейности. Общината се характеризира и с по-ниски разходи на 1 жител за местни дейности в сравнение със средните за страната и с малка разлика за района на планиране.

СЪСТОЯНИЕ НА НЕРАЗПЛАТЕНИТЕ РАЗХОДИ ЗА ПЕРИОДА 2001-2003 Г.

Неразплатените разходи са резултат от социални помощи за 2002г. а тези за 2003г останаха като неразплатени за ел. енергия поради това, че приходи за общинските дейности постъпиха по сметката на общината на 31.12.2003. и беше невъзможно разплащането заради приключването на сметките в банката. Динамиката на неразплатените разходи на община Бойчиновци през изследвания период се характеризира със значителен спад в сравнение с тези за района на планиране и страната.

ТАБЛИЦА МФ- 5. НЕРАЗПЛАТЕНИ РАЗХОДИ НА 1 Ж. ЗА ПЕРИОДА 2001-2003 Г.

	2001	2002	2003
Бойчиновци	0	0.71	1.34
Северозападен район на планиране	20.72	13.49	9.71
България	21.14	15.75	12.38

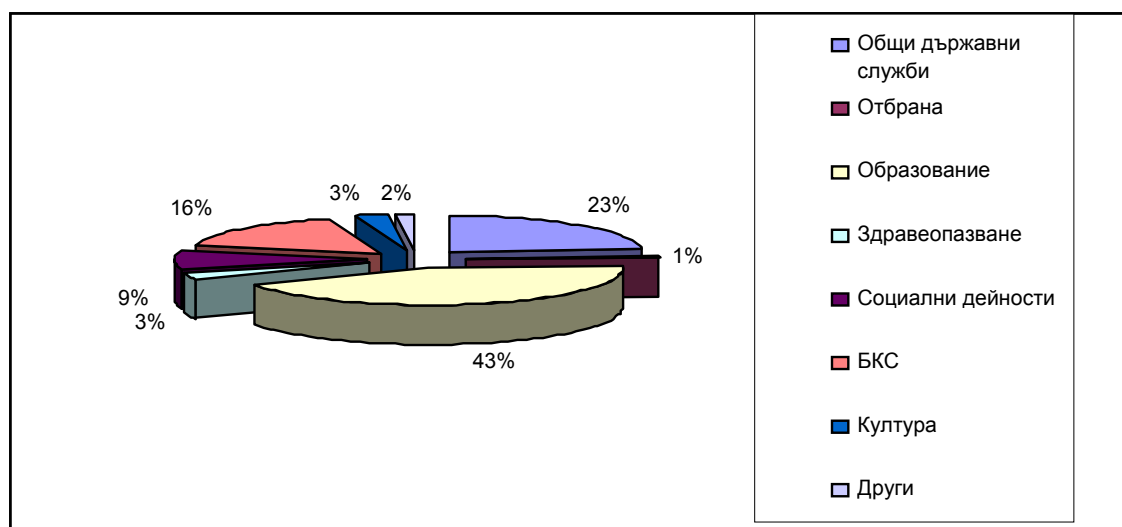
5.4. ПЛАН НА ОБЩИНСКИЯ БЮДЖЕТ ЗА 2005 ГОДИНА

Първоначалният план на Община Бойчиновци за 2005 година възлиза на 2 831 686 лв. Разпределението му по функции е описано в Таблица МФ – 6.

ТАБЛИЦА МФ - 6. ПЪРВОНАЧАЛЕН БЮДЖЕТ 2005 ГОДИНА

Функция	Средства в лв	%
Общи държавни служби	656835	23
Отбрана	33886	1
Образование	1228155	43
Здравеопазване	79676	3
Социални дейности	242425	9
БКС	462400	16
Култура	77540	3
Други	50769	2

Графика на бюджета за 2005 година по функции.

Заклучение: Най-много средства са заделени за функция “образование” – 43%. Делът на функция БКС е увеличен поради това, че е предвиден безлихвен заем от ПУДООС за закупуване на съдове за смет в размер на 243 700 лв

В “други” са заделени 50 000 лв резерв за непредвидени и неотложни разходи, който може да се използва по решение на Общинския съвет.

ИЗВОДИ

Въз основа на анализа за общинския бюджет през периода 2001 – 2004 г. могат да се направят следните по-важни изводи:

- Бюджетните приходи на един жител на общината се характеризират със сравнително високо равнище и тенденция на нарастване през периода 2001 – 2003 г.
- Община Бойчиновци има нисък капацитет за генериране на местни данъчни приходи.

- Сравнително високо е равнището на бюджетните разходи през изследвания период, което се дължи на но-високите разходи за делегираните държавни дейности.
- В общината се поддържа сравнително ниско равнище на неразплатените разходи.

6. ИНСТИТУЦИОНАЛЕН КАПАЦИТЕТ

Числеността на персонала в общинска администрация Бойчиновци е 60 души, разпределени както следва:

Структурни звена и длъжностни наименования	Брой на длъжностите
Кмет	1
Заместник кметове	2
Секретар	1
Кметове на кметства	10
Кметски наместници	2
Обща администрация	31
Дирекция “Административно-правно и финансово стопанско обслужване”	
Директор на дирекция- главен счетоводител	1
Финансов контролър	1
Гл. инспектор	1
Мл. Експерт Бюджет и ЧР	1
Гл. специалист Финанси	1
Ст. специалист Финанси	1
Ст. специалист орг. Дейности	1
Ст. специалист гражданско състояние	1
Ст. спец. Деловодство	1
Ст. Спец. Административно обслужване	1
Ст. Спец. Личен състав и ТС	1
Ст. Спец. ОМП И ГЗ	1
Касиер	2
Шофьор - домакин	1
Администрация в кметствата	16
Специализирана администрация	13
Дирекция “Икономическа и соц. политика и устройство на територията”	
Директор на дирекция	1
Отдел “Икономическа и соц. политика и общинска собственост	5
Началник отдел	1
Мл. Експерт ОС	1
Гл. спец. Общински програми за развитие	1
Ст. Спец. Земеделие и търговия	1
Ст. Спец. ОС и транспорт	1

Отдел “ Устройство на територията “	7
Началник отдел	1
Гл. спец. Контрол по строителството	1
Ст. Спец. Участъков техник	4
Ст. Спец. Геодезист	1

Възрастово-образователната характеристика на общинската администрация е както следва:

Възраст		Завършено образование	
Под 30 г.	3	висше технич.образование	3
30-39 г.	10	висше икономич.образование	5
40-49 г.	13	друго висше образование	8
50-54 г.	13	полувисше и ср.спец.	26
55-59 г.	17	средно общо образование	18
60+ г.	4		
<hr/> Общо: 60		<hr/> Общо: 60	

Възрастово-образователната структура на Общинския съвет при общ брой на общинските съветници 17 се разпределя както следва:

Възраст		Завършено образование	
Под 30 г.	3	висше технич.образование	1
30-39 г.	4	висше икономич.образование	x
40-49 г.	4	висше медицинско	1
50-54 г.	3	висше юридическо	1
55-59 г.	x	друго висше	7
60+ г.	3	полувисше и ср.спец.	4
		средно общо	3
<hr/> Общо: 17		<hr/> Общо: 17	

Тези данни показват, че сред общинските съветници преобладават хората с висше образование, което е предпоставка за успешно изпълнение на съответните функции съгласно ЗМСМА и Правилника за организацията и дейността на ОС.

Общината разполага с необходимата собствена нормативна рамка, регламентираща различни процеси и взаимоотношения в нея. Сред по-важните стратегически документи и нормативни актове може да се посочи наличието на:

- План за развитие на общината за периода 2004-2007 г.
- Програма за опазване на околната среда и управление на дейностите по отпадъците за периода 2001-2006 г.
- Стратегия за услуги на деца и семейства / април 2003- март 2006 /.

Общински наредби за:

- Поддържане на чистотата и опазване на околната среда
- Регистрация и контрол на кучета
- Реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество
- Спазване на обществения ред
- Противопожарна и аварийна безопасност
- Определяне и администриране на местни такси и цени на услуги
- Извършване на търговска дейност на територията на общината
- Съставянето, изпълнението и отчитането на общинския бюджет
- Упражняване на правата върху общинската част от капитала на търговските дружества
- За концесиите
- Управление и разпореждане с общински жилища

1. ИКОНОМИЧЕСКИ ПРЕФЕРЕНЦИИ

- предоставяне на терени, включително и преотреждане на малки и средни предприятия / МСП /;
- възможности за разсрочено плащане при продажба на общински имоти за развитие на бизнес за обекти над 20 хил.лв. – до 3 г;
за стратегически инвеститори в обекти над 200 хил.лв. – до 5 г;
- опростена процедура за продажба на имоти и обекти до 10 000 лв;
молби до кмета на общината и насрочване на търг в 15 дневен срок;
- намаляване на наема с 10% за всяко разкрито работно място за отдадените под наем имоти и терени общинска собственост;
- отдаване под аренда на общинска земя за създаване на трайни насаждения – освобождаване от наем за ползване две години;
- ползване на работна сила по Програми за временна заетост.

2. ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРЕФЕРЕНЦИИ

- ускорено изграждане и включване в мрежите на В и К, електроснабдяване;
- проектиране и изграждане на пътни връзки до обекта на инвестиция;
- институционално съдействие на нива община, област, министерство.

3. ИНФОРМАЦИОННИ ПРЕФЕРЕНЦИИ

- разпространяване на информационни и рекламни материали;
- покани до местни бизнесмени и съдействие за участие във форуми на общинско, регионално, национално и международно ниво;

- осигуряване на широк достъп до информация свързана с отдаване на имоти и терени, преференции, които дава Закона за защита при безработица и насърчаване на заетостта при наемане на безработни.

Изводът е, че общината разполага с определен институционален капацитет, който да подпомогне изпълнението и актуализацията на стратегическите документи за местно социално-икономическо развитие. Независимо от това, като необходими могат да се посочат мерки и дейности, свързани с обучението на общинската администрация и общинските съветници в различни области: управление на персонала; стратегическо планиране; управление на общинска собственост; управление на проекти; изграждане на стратегически партньорства; работа с клиенти; местни финанси и бюджет; прилагане на новоприети нормативни актове и пр. Това обучение би следвало да бъде в рамките на обща програма за постоянно повишаване на квалификацията на служителите от общинската администрация и на общинските съветници.

7. Външна среда

Оценката на външната среда се доминира от промените **в следствие от присъединяването на България към ЕС**

Познаването на тенденциите които се развиват в области, които рамкират дейностите на общината позволяват да се използват благоприятните и да се търси противодействие на негативните фактори за развитие.

Няколко са характерните процеси, които протичат в страната и които неминуемо ще се отразят на развитието на община Бойчиновци.

На първо място, по отношение на предприсъединителните фондове, община Бойчиновци е поставена в благоприятна среда по отношение на публичните инвестиции. Общината попада в списъка на районите със специфични проблеми и приоритети за целенасочено въздействие „изостанал селски район” и „район с туристически потенциал”, който се финансира от програма „САПАРД” и „ФАР” – „Икономическо и социално сближаване” (ИСС). Благоприятното географско положение я поставя в зоната на действие на две програми на ФАР „Трансгранично сътрудничество” – между България и Румъния и между България и Сърбия и Черна гора.

Новите приоритети, цели и финансови инструменти на ЕС са представени основно в два документа:

На 18 февруари 2004 г. бе приет Третия отчет за икономическо и социално сближаване: „Ново партньорство за сближаване в разширения Съюз: конвергенция, конкурентноспособност, сътрудничество”. В него Европейската комисия изложи вижданията си за политиката на сближаване за периода 2007-2013 г.;

Предложения за нови регламенти относно общите регламенти за Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) и Кохезионния фонд, бяха приети от Комисията на 14 юли 2004 г.

Тези два документа определят контурите на рамката за финансова подкрепа на страните-членки от 2007 до 2013 г., а изброените фондове са основните инструменти за направляване на финансовата помощ за постигане на целите на развитие на ЕС. Приоритетите на политиката за сближаване за този период са изведени в три цели:

- **Цел 1: Конвергенция:** подкрепа на нарастване на заетостта и създаване на работни места в държавите-членки и в най-слабо развитите региони
- **Цел 2: Регионална конкурентноспособност и заетост:** предвиждане и насърчаване на промяната
- **Цел 3: Европейско териториално сътрудничество:** осигуряване на хармонично и балансирано развитие на целия Съюз.

Районите в България ще могат да получават помощи по цел 1 и цел 3.

По **цел 1** ще се предоставят помощи за тези региони, където БВП на човек от населението е под 75% от средната за Общността. Всички райони в България отговарят на посоченото условие за получаване на помощ.

Проектите по тази цел ще се финансират от Кохезионния фонд, Европейския социален фонд (ЕСФ) и Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР).

По **цел 3** ще се подпомагат програми за насърчаване на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество. Особено значение ще се даде на трансграничното сътрудничество на новите външни граници на ЕС.

Трансграничното сътрудничество засяга всички региони, разположени по вътрешните или външните граници. Това предполага търсене на общи решения на общите проблеми чрез сътрудничество между компетентните органи на засегнатите съседни региони в областта на развитието на градските, селските и крайбрежните зони, укрепването на икономическите отношения и свързването в мрежа на МСП. Проектите по тази цел ще се финансират от ЕФРР

ЕФРР ще осигури подкрепа за:

- модернизирането и диверсифицирането на икономическата структура на страните-членки и регионите, със специално внимание върху иновациите и предприемачеството;

- разширяване и подобряване на базовата инфраструктура като например, транспортни, телекомуникационни и енергийни мрежи, водоснабдителна и екологична инфраструктура;

- опазване на околната среда, по-специално посредством подпомагане на страните-членки за постигане на пълно съответствие със законодателството на ЕС;

- укрепване на институционалния капацитет на националната и регионалната администрации при управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд.

ЕСФ ще засили ролята си на основен финансов инструмент на Общността в подкрепа на Европейската стратегия по заетостта (ЕСЗ). Той ще осигури подкрепа за:

- подобряване на качеството и отзивчивостта на институциите на пазара на труда, образователните и обучителните системи, социалните услуги и услугите свързани с грижи;

- повишаване на инвестициите в човешки капитал, увеличаване на образователните равнища, адаптиране на уменията на гражданите и осигуряване на достъп на всички до пазара на труда;

- стимулиране на адаптацията на публичната администрация към предизвикателствата чрез административно изграждане и изграждане на капацитет.

Кохезионният фонд ще се прилага за страните-членки с БНП под 90% от Средния за Общността, сред които попада България. В съответствие с приоритетите, определени от финансовата перспектива, Кохезионният фонд трябва да засили своя принос към устойчивото развитие. В тази връзка, транс-европейските транспортни мрежи, по-специално проектите от Европейски интерес и екологичната инфраструктура трябва да останат централни приоритети.

С приемане на новия закон за регионално развитие през 2003 г. процесът на регионално планиране в страната изцяло бе подчинен на изискванията на ЕС за подготовка на регионите за подпомагане от Структурните фондове и Кохезионния фонд.

Общинският план за развитие като документ, определящ стратегията и съдържащ действията и средствата за развитие на общината за периода 2007-2013 г. е свързан с цялостния процес на регионално планиране в страната. Той е съобразен с областната стратегия за развитие, която определя рамката на общинските цели и приоритети. Съответно в плана на общината са залегнали мерки и проекти, които да се впишат в регионалния план за развитие и националната оперативна програма за регионално развитие.

II. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ НА ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ (SWOT АНАЛИЗ)

Въз основа на извършения анализ и след отчитане мненията на местните заинтересовани страни в Бойчиновци, бе съставена следната матрица на силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред развитието на общината:

Силни страни	Брой точки
Наличие на плодородни земеделски земи и подходящи климатични условия за развитие на растениевъдството, зеленчукопроизводство и трайни насаждения.	8
Наличие на свободен промишлен и общински сграден фонд и неизползвани производствени мощности.	6
Създаване на малки предприятия от хранително-вкусовата промишленост на базата на развитието на земеделието и животновъдството	6
Наличие на свободна работна ръка.	7
Благоприятно географско положение "Район за трансгранично сътрудничество и развитие" - общината е в зоната на действие на две програми на ФАР – ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО – между България и Румъния и България и Сърбия и Черна гора.	9
Общината е в списъка на районите със специфични проблеми и приоритети, за целенасочено въздействие – “изостанал селски район” и “район с туристически потенциал”	8
Транспортен център (железопътен, Е-74) и товарна гара на територията на общината, добре развита пътна и улична мрежа.	7
Привлекателна в екологично отношение среда	6
Наличие на находища на минерални ресурси/кариери и баластриери/	5
Културно и историческо наследство	6
Общо	68
Средно	6.8
Слаби страни	
Несигурност на селскостопанския бизнес поради нестабилни изкупни цени и липса на пазари.	7
Липса на пазар на земята	6
Раздробеността на земеделската земя	6
Липса на мотивация, знания и умения в средите на местния бизнес за насочването му към високите стандарти на Европейския съюз за екологично чисти производства	6
Недостатъчни инвестиции за технологично обновяване и реструктуриране на производството	7
Амортизирана инфраструктура – пътища, улици, водопроводи, липсва канализация.	7
Ниско равнище на паричните доходи и слаба покупателна способност на населението.	9
Висока и постоянна структурна безработица и ниско образователно равнище.	8
Намаляване и застаряване на населението, отрицателен естествен прирост.	7
Общо	63
Средно	7

Възможности	
Предстоящото членство в ЕС дава възможности за привличане на инвестиции за развитие на селското стопанство и инфраструктурата в общината	7
Развитие на трансгранично сътрудничество	7
Наличие на потенциал за развитие на селското стопанство	8
Използване на фондовете на ЕС като община, попадаща в район за целенасочено въздействие	8
Добив и преработка на инертни материали	6
Развитие на хранително – вкусовата промишленост	6
Развитие на екотуризм на база на природните дадености на общината.	5
Увеличаване на собствените приходи на общината	6
Рационално използване на наличната материална база на ПГ по транспорт село Владимирово за квалификация и преквалификация на кадри от областта.	5
Общо	58
Средно	6.4
Заплахи	
Обезлюдяване на общината	7
Въвеждането на производствените стандарти на ЕС	6
Финансова необезпеченост за съфинансиране на частни инвестиционни проекти, поради липса на кредитен ресурс и атрактивни за обезпечаване имоти	7
Увеличаване на необработваната земеделска земя.	5
Влошаване на междуселищните пътни връзки	5
Невъзможност общината да се възползва от фондовете на ЕС	6
Общо	36
Средно	6

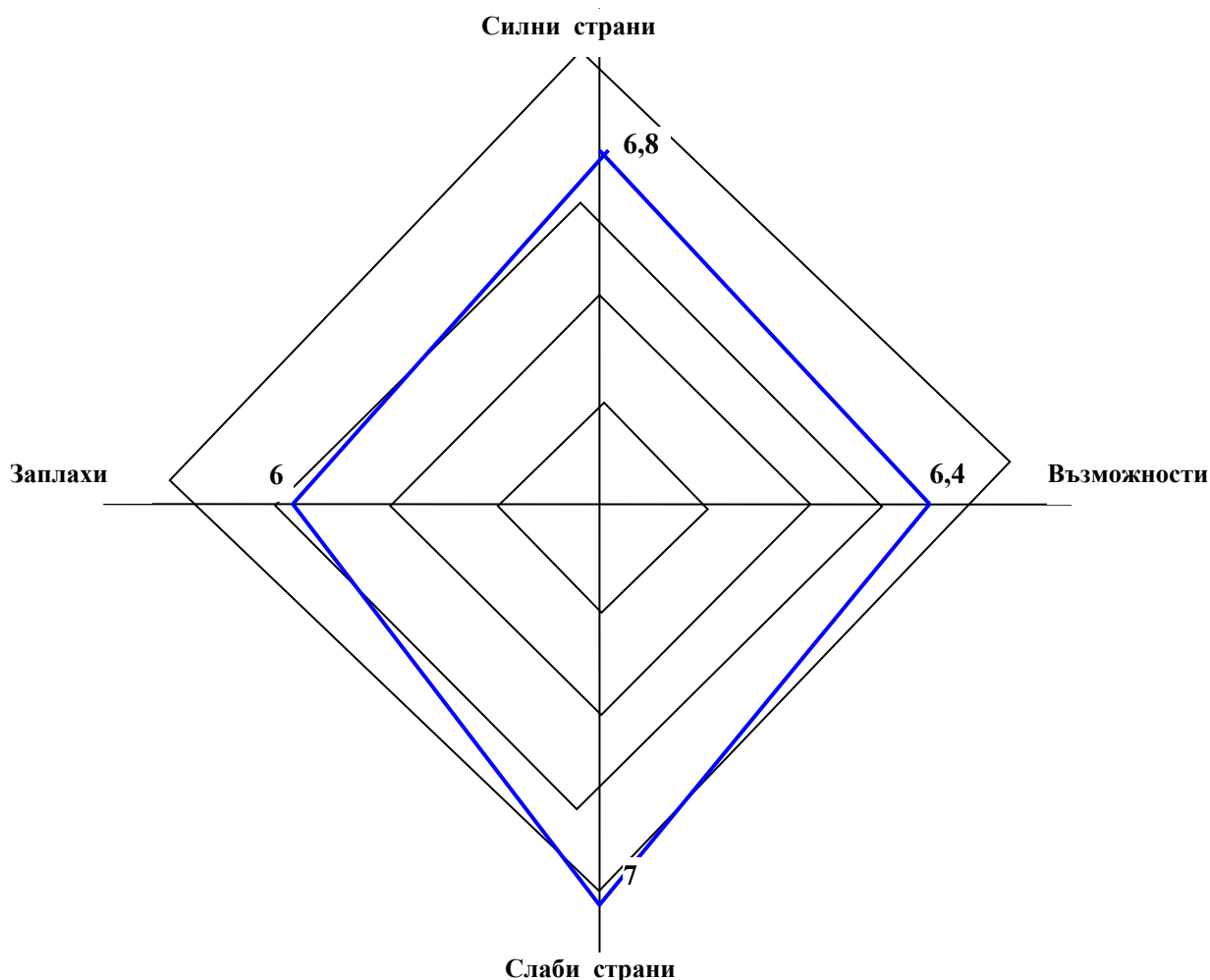
Тази матрица показва, че:

- в чисто количествено отношение слабите страни доминират над възможностите, заплахите и силните страни, което означава, че външната среда се оценява като сравнително не благоприятна от гледна точка перспективите за развитие на общината. Като особено реалистично и перспективно се оценява развитието на производството на селскотопанска продукция, развитието на транспортната инфраструктура, увеличаването на собствените приходи на общината, и възможностите за достъп до фондове на ЕС.

- преобладаваща част от слабите страни, както и заплахите, в по-голямата си част са характерни за повечето общини и за страната като цяло, т.е. – имат национален характер. В този контекст, за общината се открояват недостатъчните инвестиции за технологично обновяване и реструктуриране на производствата, влошената демографска ситуация, намаляващата ефективност на производствата, обезлюдяването на общината, застаряването на населението, въвеждането на производствените стандарти на ЕС.

- за разлика от това, силните страни в по-голямата си част са специфични за общината. Открояват се утвърдеността като транспортен ЖП възел от регионално значение, наличието на плодородни земи и свободна работна ръка, наличието на природни забележителности.

ФИГУРА СП-1: СТРАТЕГИЧЕСКО ПОЗИЦИОНИРАНЕ НА ОБЩИНА Бойчиновци

След като бе извършена експертна оценка на изведените характеристики от SWOT матрицата, се получиха резултатите, представени на горната фигура. От това разпределение могат да се направят следните **изводи**:

- Слабите страни доминират над силните страни на общината. Стратегията на развитие трябва определено да изведе такива дейности и проекти, които да обърнат това съотношение. Това означава посоката на изменение да бъде към намаляване на слабите страни и увеличаване и подобряване позициите на силните страни.

- Възможностите на външната среда са по-големи от заплахите. От това може да се направи извода, че съществува потенциал, който трябва да се ангажира за развитие на силните страни на общината. От друга страна, предвид значението на съществуващите заплахи, бъдещата стратегия трябва да бъде съставена по начин, който да изключва рисковите дейности. Или с други думи, в нея приоритетно трябва да се подберат проекти, които са с по-малък риск за нереализиране.

- Според оценките, представени на фигурата Стратегията трябва да бъде оздравителна.

- На основа на стратегическото позициониране на община Бойчиновци могат да се изведат основните принципи за съставяне на бъдещата стратегия и план за развитие. Общината трябва да се стреми да запази и развие силните си страни, като основно използва съществуващите сериозни възможности. Същевременно прецизно трябва да се подберат такива проекти, които не са рисковани и целят справяне или ограничаване на слабите страни на общината.

III. ПРОУЧВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ НАГЛАСИ ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2005-2013 Г.

Въведение

При изготвяне на Общинския план за развитие 2005 – 2013 г. на община Бойчиновци от изключително важно значение бе предварителното консултиране на заинтересованите лица по всички въпроси, имащи отношение към бъдещото развитие. Проведени бяха две проучвания.

1. Анализ на резултатите от проучването сред местния бизнес - Проблемите на местния бизнес в големия Европейски пазар – предизвикателства за развитие, обхващащ следните въпроси:

- 1.1. Продава ли се продукта на вътрешния пазар?
- 1.2. Какви са проблемите, които срещате при реализацията на Вашия продукт или услуга?
- 1.3. Предприемали ли сте проучване на чуждестранни пазари?
- 1.4. Бихте ли изнасяли свой продукт или услуга зад граница?
- 1.5. Кои са главните пречки за осъществяването на експорт на местни стоки и услуги?
- 1.6. Запознати ли сте със схемите на кредитиране /лизингови схеми, банкови кредити, безвъзмездни финансови помощи/?
- 1.7. Бихте ли потърсили услуги на местен бизнес център за стартиране или реализиране на Ваша бизнес идея?

1.8. Бихте ли участвали със свои представители или материали в чуждестранно търговско изложение или в търговска мисия?

1.9. Бихте ли участвали в разработването и осъществяването на проекти към Програма Фар – Транс-гранично сътрудничество?

1.10. Вашите идеи за развитието на общината:

Резултатите от анкетата сочат, че местния бизнес се интересува от работата на общината и изявява желание за участие в програмирането на икономическото и развитие. Като приоритет поставят развитието и в направление – селско стопанство и съпътстващите го производства за преработка на произведената селскостопанска продукция – 60%. От проведеното проучване могат да се извлекат следните

ИЗВОДИ:

1. Продукцията, която се реализира на територията на общината е предназначена само за местния пазар, тъй като проблемите на бизнеса са липса на финансиране (50%) и не познаване на външните пазари (90%), което обуславя неговата изолираност.
2. Повече от 90% от тях, биха потърсили помощта на местна структура, работеща в помощ на бизнеса, за търсене на финансова подкрепа от ЕС и осъществяване на бизнес контакти.

2. Анализ на резултатите от проучването на населението

Социологическото проучване на мнението на населението обхваща няколко групи въпроси:

- Удовлетвореност от предоставяните услуги
- Разпределение на отговорностите за удовлетвореността от качеството на услугите;
- Услуги, които най-бързо би трябвало да се подобрят;
- Оценки на населението за тежести на съществуващи проблеми;
- Разпределение на отговорите за тежестта на съществуващите в общината проблеми;
- Ранжиране на проблемите;

2.1. Профил на респондентите

В изследването са интервюирани 449 респонденти, като разпределението им по пол е – 50.6% мъже и 49.4% жени.

От гледна точка на своето местоживеење респондентите се разпределят в съотношение 12,4% градско и 87,6% селско население.

В образователната структура на интервюираните, най-голям е относителния дял на лицата със средно-специално образование – 39.8%, следвани от тези със средно-общо и основно образование – по 50.5%. Висшистите представляват 1,2%, а респондентите с начално и полувисше образование са представени с равни дялове – по 3.4%. В извадката са попаднали и 5,1 %, които са декларирали че нямат дори начално образование.

Статусът на респондентите очертава пенсионерите като най-голяма група – 62,9%. Следват работещите лица – 17,9% и безработните – 19,2%. Работещите респонденти са главно наети лица – 81.4%, като самонаетите са 8.3%.

2.2. Удовлетвореност от предоставяните услуги

От Таблица 1 е видно, че най-голяма удовлетвореност населението има от качеството на електроснабдяването, телефонните услуги и водоснабдяването. На дъното на таблицата са лошото състояние на тротоарите, улиците и осветлението по тях.

Таблица 1: Удовлетвореност от предоставяните услуги

№	Видове услуги	(5) много доволен	(3) доволен	(1) средно	(-3) недоволен	(-5) много недоволен	не се предоставя	няма мнение	общ брой на отговорилите лица	индекс на удовлетвореността
		к.1	к.2	к.3	к.4	к.5	к.6	к.7	к.8	к.9
1	Качество на електроснабдяването	14	345	53	15	6	4	12	449	2,41
2	Качество на телефонните услуги	16	307	50	9	3	27	37	449	2,25
3	Качество на водоснабдяването	14	308	59	20	13	21	14	449	2,07
4	Състояние на обществените сгради	7	148	178	21	10	8	77	449	1,21
5	Състояние на училищата	7	93	130	32	8	11	168	449	0,69
6	Състояние на жилищните блокове		70	42	18	11	75	233	449	0,32
7	Качество на услугите на градския транспорт	3	49	55	25	19	207	91	449	0,10
8	Качество на услугите в здравеопазването	16	138	117	58	80	5	35	449	0,08
9	Състояние на музеите и културните развлечения	3	9	18	15	8	220	176	449	-0,06
10	Качество на услугите за младежта		21	16	18	10	211	173	449	-0,06
11	Качество на събиране на отпадъците	3	63	88	66	48	143	38	449	-0,33
12	Броя на кофите/контейнерите за отпадъци	4	39	21	64	26	245	50	449	-0,37
13	Чистота на улиците и	6	71	160	137	63	4	8	449	-0,72

	обществените места									
14	Състояние на тротоарите	4	49	168	145	66	3	14	449	-0,96
15	Състояние на улиците	6	42	171	146	71	3	10	449	-1,04
16	Осветление на улиците	12	16	27	93	130	158	13	449	-1,77

Таблицата представява удовлетвореността на гражданите от изброените видове услуги. За съпоставимост на резултатите е конструиран „индекс на удовлетвореността“ (колона 9), който е изчислен по следния начин:

1. Броя на отговорилите лица (представен в съответната колона 1, 2, 3, 4 и 5) е умножен по определен брой точки, които са показани в началото на всяка от тях. Например „много доволен“ носи 5 точки за всеки отговорил, „доволен“ – 3 точки, „средно“ – 1 точка, „недоволен“ – минус 3 точки и „много недоволен“ – минус 5 точки. Данните от колоните, където няма определени точки (колони 6 и 7) не са взети предвид при изчисляването на индекса на удовлетвореността.

2. Сборът от точките в отделните колони е разделен на общия брой на отговорилите лица (колона 8)

Получените резултати са ранжирани по следния начин: на първо място (вред 1) е поставена услугата, за която гражданите имат най-високо мнение; и обратно – на последната 16 позиция е най-проблемното, според гражданите, място в общината.

Графика1: Удовлетвореност от предоставяните услуги

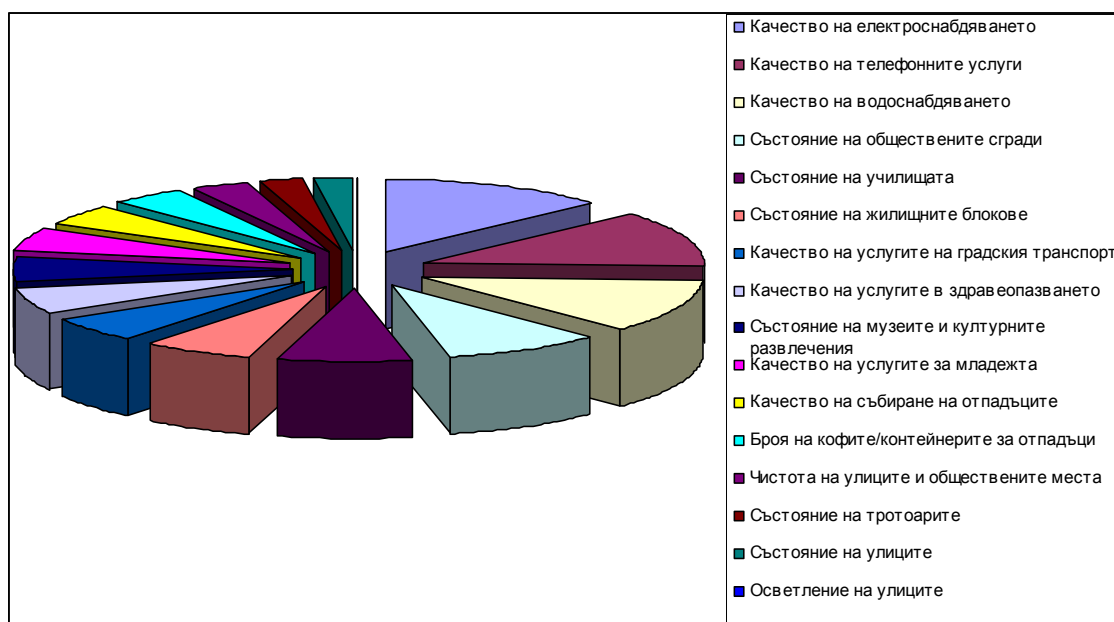
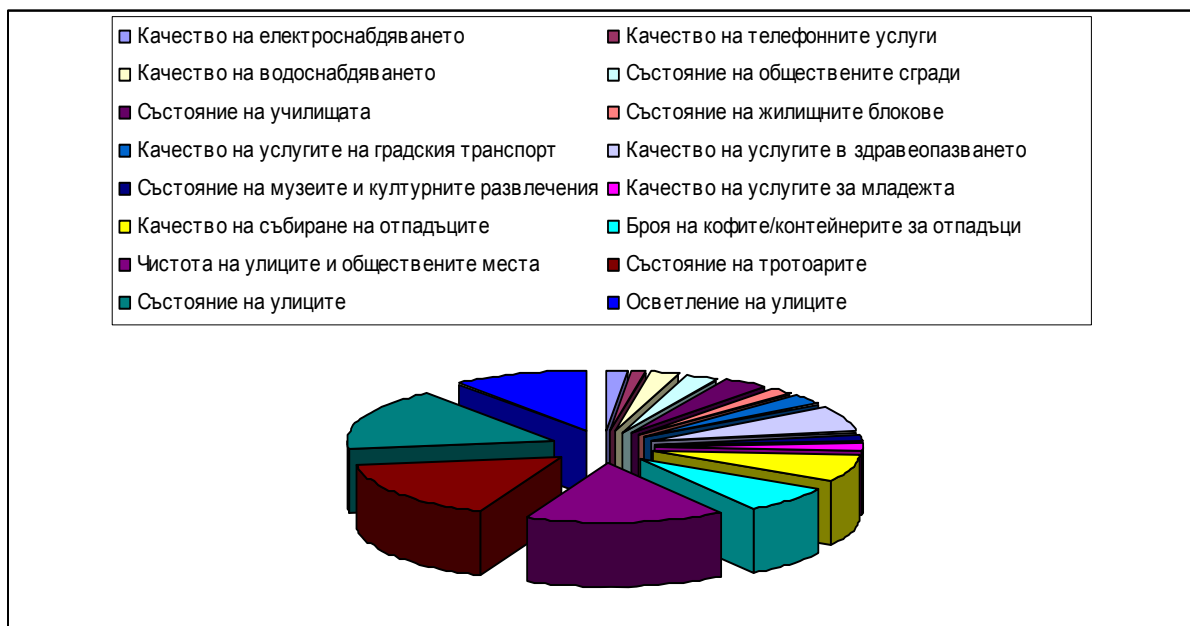

Таблица 2. Разпределение на отговорите за удовлетвореността от качеството на услугите в %;

№	Видове услуги	много доволен	доволен	средно	недоволен	много недоволен	не се предоставя	няма мнение	общо
1	Качество на електроснабдяването	3,12	76,84	11,8	3,34	1,34	0,89	2,67	100,00
2	Качество на телефонните услуги	3,56	68,37	11,14	2,00	0,67	6,01	8,24	100,00
3	Качество на водоснабдяването	3,12	68,60	13,14	4,45	2,90	4,68	3,12	100,00
4	Състояние на обществените сгради	1,56	32,96	39,64	4,68	2,23	1,78	17,15	100,00
5	Състояние на училищата	1,56	20,71	28,95	7,13	1,78	2,45	37,42	100,00
6	Състояние на жилищните блокове	0,00	15,59	9,35	4,01	2,45	16,70	51,89	100,00
7	Качество на услугите на градския транспорт	0,67	10,91	12,25	5,57	4,23	46,10	20,27	100,00
8	Качество на услугите в здравеопазването	3,56	30,73	26,06	12,96	17,82	1,11	7,80	100,00
9	Състояние на музеите и културните развлечения	0,67	2,00	4,01	3,34	1,78	49,00	39,2	100,00

10	Качество на услугите за младежта	0,00	4,68	3,56	4,01	2,23	46,99	38,53	100,00
11	Качество на събиране на отпадъците	0,67	14,03	19,6	14,7	10,69	31,85	8,45	100,00
12	Броя на кофите/контейнерите за отпадъци	0,89	8,69	4,68	14,25	5,79	54,57	11,14	100,00
13	Чистота на улиците и обществените места	1,34	15,81	35,63	30,51	14,03	0,89	1,78	100,00
14	Състояние на тротоарите	0,89	10,91	37,42	32,29	14,7	0,67	3,12	100,00
15	Състояние на улиците	1,34	9,35	38,08	32,52	15,81	0,67	2,23	100,00
16	Осветление на улиците	2,67	3,56	6,01	20,71	28,95	35,19	2,9	100,00

Графика 2. Неудовлетвореността от предоставените услуги в %

Услуги, които най-бързо би трябвало да се подобрят.

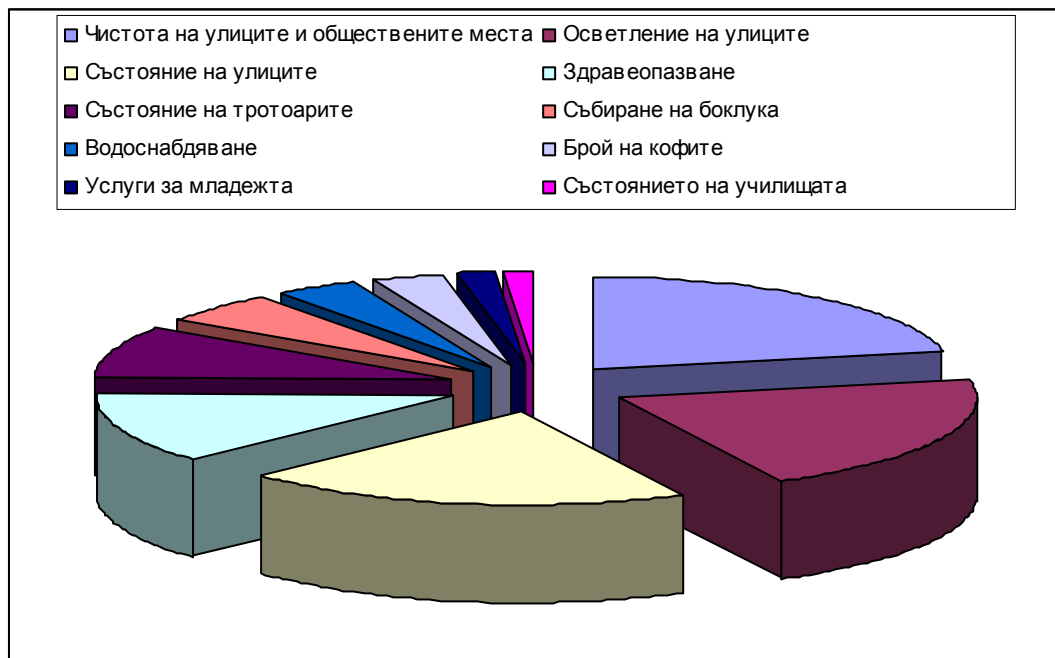
Таблица 3 Услуги, които най-бързо би трябвало да се подобрят

№	Видове услуги	I място - 3 точки	II място - 2 точки	III място - 1 точка	сбор на точките
		к.1	к.2	к.3	к.4
1	Чистота на улиците и обществените места	144	48	30	558
2	Осветление на улиците	83	74	134	531
3	Състояние на улиците	110	68	60	526
4	Здравеопазване	51	58	43	312
5	Състояние на тротоарите	2	101	31	239
6	Събиране на боклука	16	36	18	138
7	Водоснабдяване	16	16	13	93
8	Брой на кофите	7	16	36	89
9	Услуги за младежта	3	6	21	42
10	Състоянието на училищата	4	5	13	35
11	Качеството на градския транспорт	3	2	8	21
12	Състояние на обществените сгради	1	4	4	15

13	Състоянието на жилищните блокове	1	1	6	11
14	Електроснабдяване	2		5	11
15	Телефонни услуги		1	3	5
16	Състояние на музеите и културните развлечения		2		4

От таблица 3 е видно, че на първо място трябва да се обърне внимание върху състоянието на инфраструктурата в общината и поддържането и в чист вид.

Графика 3. Услуги, които най-бързо би трябвало да се подобрят

2.4. Идентифициране на проблемите в общината и тяхната приоритизация.

Интересни са данните от Таблица 4, където респондентите поставят на първите три места безработицата, ниските доходи и липсата на перспективи. Анализът на това проучване поставя и най-важните проблеми, върху които общинската администрация трябва да работи. Това е развиването на икономиката и преструктурирането и в контекста на новите пазарни условия.

Таблица 4 Идентифициране на проблемите в общината и тяхната приоритизация.

№		I място - 3 точки	II място - 2 точки	III място - 1 точка	Сбор на точките
		к.1	к.2	к.3	
1	Безработица	386	30	13	1231
2	Ниски доходи и лош жизнен стандарт	23	132	164	497
3	Престъпността	13	74	33	259
4	Здравеопазване	11	75	33	216
5	Липса на перспективи	1	58	8	127
6	Корупцията	5	21	18	75
7	Чистота на нас. място	3	17	26	69
8	Пътна мрежа, транспорт		3	56	62

9	Околна среда	2	9	15	39
10	Обществена сигурност	1	10	13	36
11	Водоснабдяване и канализация	2	6	10	28
12	Образование		6	5	17
13	Условия за предприемачество		2	8	12
14	Жилищен въпрос		2	2	6
15	Съобщения и комуникации	1	1	1	6

След като безработицата и ниските доходи са посочени от респондентите като най-сериозните проблеми в общината, то е разбираемо желанието за решаването им в най-кратки срокове. Лисата на перспективи, корупцията и чистотата на населеното място са следващите по значение проблеми, които трябва да намерят спешно решение

Степента на удовлетвореност на населението от качеството на специално изброени местни услуги дава възможност да се оценят направените усилия в предоставянето на дадени услуги, както и да се идентифицират тези от тях, където е необходимо да се насочат специални усилия и да се предприемат мерки. Какво показват резултатите от изследването:

1. Най-висока удовлетвореност се демонстрира по отношение състоянието на електроснабдяването, телефонните услуги и водоснабдяването, което показва че усилията в тази насока не са останали незабелязани.
2. Прави впечатление, че при услугите от първостепенно значение като например „качеството на услугите на здравеопазването”, „качеството на събиране на боклука”, „чистотата на улиците и обществените места” и др. удовлетворението на респондентите е сравнително висока – сумарно над 50% от оценките за съответната услуга са с положителен знак. Сред услугите от първостепенна важност единствено качеството на водоснабдяването събира относително по-висок сумарен процент на неудовлетвореност – около 15%.
3. Услугите, при които се наблюдава най-висок дял на отговорите „не мога да преценя” са „качеството на услугите за младежта” и „броя на кофите за отпадъци”. Тази оценка се обяснява с факта, че този тип услуги се ползват сравнително по-рядко от останалите местни услуги (тъй като в момента сметосъбиране се извършва само в града) и за това респондентите нямат мнение по въпроса. Все пак за хората дали становище по този въпрос положителните отговори са значително повече от отрицателните такива.
4. Най-голямо недоволство събират услугите „състояние на тротоарите”, „състояние на улиците”, „състоянието на осветлението по улиците” и „чистотата на населените места”, което е индикатор за бъдещи дейности на общинското ръководство.

Интересни са резултатите от отговора на въпроса “За кои дейности, според Вас, трябва приоритетно да се харчат ограничените финансови средства на общината?”. На първо място се поставя “Здравеообразването”, и след него се поставя “Хигиенизирането на улиците”, “Образованието”, “Ремонта на инфраструктурата”.

Общо положителните резултати за услугите предоставяни на населението и вероятно ниските възможности на населението са основните фактори за идентифицирането на ниска склонност на респондентите да заплащат допълнителни такси срещу което да получат повече и с по-добро качество местни услуги.

На въпроса “Как бихте оценили размера на таксите, които плащате, спрямо качеството на получените услуги” 50,9% ги окачествяват като нормални, 37,7% не могат да преценят, 9,2% - високи и по 2% много високи и ниски.

3. Оценка на населението за адекватността на направените изводи в SWOT анализа

В анкетната карта е включен специален блок от въпроси, чрез които да се проучи мнението на населението за изведените силни и слаби страни, възможности и заплахи, формулирани при изготвяне на Общинския план за развитие 2005-2013 година.

Силни страни

В Общинския план за развитие са изведени десет констатации, определени като силни страни на община Бойчиновци. Адекватността на предложенията е подложена на „обществено гласуване”, чрез специално формулиран въпрос. От анализа на данните в приложените таблици е видно че:

1. Голяма част от формулираните силни страни срещат подкрепата на анкетираните лица, както в града, така и селата.
2. Най-силно одобрение от двете групи получават вижданията, че общината е с благоприятно географско положение "Район за трансгранично сътрудничество и развитие" - общината е в зоната на действие на две програми на ФАР – ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО – между България и Румъния и България и Сърбия и Черна гора и, че общината е в списъка на районите със специфични проблеми и приоритети, за целенасочено въздействие – “изостанал селски район” и “район с туристически потенциал
3. Наличието на плодородни земеделски земи и подходящи климатични условия за развитие на растениевъдството, зеленчукопроизводство и трайни насаждения и наличие на свободна работна ръка, както и обстоятелството, че е транспортен център (железопътен, Е-74) и наличието на товарна гара на територията на общината са важен фактор, който би трябвало да се използват при формулирането на политика за развитие на общината.

В заключение следва да се приеме, че направените предложения за силни страни на община Бойчиновци се приемат от населението.

Слаби страни

Оценката на респондентите за формулираните девет слаби страни дава основание да се твърди, че те са адекватно формулирани. Внимателният анализ дава основание да се направят следните изводи:

1. Одобрението на всички предложени фактори е категорично. С най-голяма тежест се оценява ниското равнище на паричните доходи и слабата покупателна способност на населението, както и високата и постоянна структурна безработица и ниското образователно равнище. Това дава възможност да се предвидят в плана адекватни мерки за намаляване на отрицателното им въздействие.
2. Съществуват няколко фактори като: несигурност на селскостопанския бизнес поради нестабилни изкупни цени и липса на пазари; недостатъчни инвестиции за технологично обновяване и реструктуриране на производството; намаляване и застаряване на населението, отрицателен естествен прирѳст както и недостатъчни инвестиции за технологично обновяване и реструктуриране на производството, които пряко влияят върху икономическото състояние на общината.

От резултатите, както и от направените коментари може да се направи категоричния извод, че тук не се налагат промени от първоначалното предложение.

Възможности

Адекватността на предложените девет възможности за развитие на общината е също проучена чрез специално формулирани за целта въпроси. От анализа на резултатите е видно, че:

1. Респондентите приемат изброените възможности за коректно формулирани и биха могли да послужат като опорни фактори за бъдещото развитие на общината.
2. Възможностите, свързани с развитието на различни икономически дейности се приемат като потенциални фактори за бъдещото развитие.
3. Съществуват и фактори като „увеличение на собствените приходи на общината”, „развитие на транспортната инфраструктура от регионално, национално и транснационално значение” и „Използване на фондовете на ЕС като община, попадаща в район за целенасочено развитие”, които са трудно разбираеми и за които отговорите „не зная” са значителен процент. Все пак и тук процентът на одобрение е впечатляващ от хората изразили становище по въпроса.

4. Направените коментари, свързани с предложените фактори, показват че част от респондентите желаят във възможностите да е записано и развитието на селския туризъм.

В заключение следва да се направи извода, че направените предложения следва да останат непроменени. За по-пълно разбиране от жителите на общината е целесъобразно описателно разтълкуване на направените предложения, което ще е целесъобразно да се направи и за останалите констатации – силни и слаби страни и заплахи. Вероятно е подходящо към възможностите за екологичен туризъм да се добави и селски туризъм, макар че по този въпрос има значителни аргументи за и против.

Заплахи

В предложения SWOT анализ са формулирани като заплахи шест фактора. Резултатите от анализа на отговорите на респондентите на специално зададените за целта въпроси показват че:

1. Адекватността на формулираните предложения е безспорна при всички фактори което се доказва със сравнително високите оценки.
2. Финансова необезпеченост за съфинансиране на частни инвестиционни проекти, поради липса на кредитен ресурс и атрактивни за обезпечаване имоти са основните заплахи за невъзможност за реализиране на плана. Това рефлектира във всички дейности и мероприятия, предвидени в него.

IV. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Резултатите от анализа на **социално-икономическото развитие на община Бойчиновци** в сравнение със средното за страната, дават основания за следните основни изводи:

1. Демографско развитие

Демографската ситуация на общината е по-лоша от средната за страната.

Тази оценка се формира от влиянието на следните фактори:

Отрицателен темп на прираст на населението за последните две години. Това се дължи на комбинираното въздействие на ниските темпове на естествен и механичен прираст на населението. Гъстотата на населението и образователното равнище в общината също е ниско.

2. Инфраструктура

Техническата и инфраструктурна на територията на общината е сравнително добре развита, но се нуждае от големи инвестиции за реконструкция и модернизация, за да отговори на критериите за членство в ЕС.

Социалната инфраструктура в общината се нуждае от оптимизиране на мрежата от учебно – възпитателни заведения, подобряване качеството на образованието и социалните услуги, както и осигуряване на достъпно здравно обслужване на населението.

3. Развитие на икономиката

Предприятията на територията на общината са изключително в частния сектор. След приватизацията част от тях бяха ликвидирани, друга част не работят, а работещите са с намален капацитет.

По-малко от 30 х.дка земя се обработва от кооперации, арендатори и фирми, а останалата от частни стопани. Над 17 хил.дка въобще не се обработва.

Търговското и транспортното обслужване на населението е сравнително добро.

За съживяване на икономиката е необходимо привличане на наши и чуждестранни инвеститори. Общината може да подпомогне селскостопанските производители при разработване на проекти за закупуване на селскостопанска техника и животни.

4. Доходи

Независимо, че през последните години има тенденция към слабо намаляване на безработицата, тя все още е над средното за страната. Покупателната способност на населението е сравнително ниска. Значителна част от населението в трудоспособна възраст е на социално подпомагане или наети по програмите за временна заетост.

Като заключение, може да се обобщи, че община Бойчиновци се намира в икономически застои. Необходими са спешни мерки за реструктуриране на икономиката и навлизане на нови производства.

Те заедно с по-масирани средства за стимулиране на дребния и средния бизнес, биха довели до стабилизиране и увеличаване доходите на населението. Необходими са инвестиции в социалната инфраструктура, които наред с откриването на нови работни места, биха способствали да се спрат отрицателните демографски процеси.

Резултатите от SWOT анализа показват, че слабите страни незначително доминират над силните страни на общината. Възможностите са по-големи от заплахите. На тази база могат да се направят следните

ИЗВОДИ:

- Фигурата има формата почти на квадрат, което насочва към използване на елементи от всички типове стратегии;
- Силните страни търпят почти еднакво силното влияние както на заплахите, така и на възможностите.

При тази ситуация, стратегията на общината трябва да е насочена към:

Използване на възможностите за

- Включване в стопански оборот на местни ресурси;
- Привличане на външни инвестиции, в т.ч. от структурните фондове;
- Използване на възловото транспортно местоположение

Намаляване на рисковете от

- Обезлюдяване поради висока безработица и лош достъп до социални услуги в селата;
- Откъсване на селата поради влошаваща се пътна мрежа;
- Пропускане на възможности за външно финансиране.
- Неподготвеност на производството за работа по нормите на ЕС.

Като се имат предвид резултатите от анализа, **ГЕНЕРАЛНАТА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ** на община Бойчиновци за периода до 2013 г. е: **СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И ОСИГУРЯВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНА СРЕДА ЗА ЖИВОТ, РАБОТА И ОТДИХ**

Тази цел кореспондира с главната стратегическа цел на регионалното развитие – постигане на устойчиво и балансирано развитие на регионите на страната.

Генералната цел предполага осъществяването на следните три стратегически цели:

ПЪРВА: Възстановяване на местната икономика и преминаване към ускорено, балансирано и устойчиво развитие

ВТОРА: Развитие на вътрешния потенциал на общината, интегриране на селата и

стабилизиране броя на населението

ТРЕТА: Увеличаване на капацитета на общинската администрация за координиране на институции, проекти и програми.

Тези стратегически цели са продължение от предишния планов период до 2006 г. Очаква се те да бъдат постигнати чрез реализация на общинския план за развитие през периода 2007-2013 г.

Достигането на ПЪРВАТА ЦЕЛ предполага действия, насочени към спиране на икономическия спад и стабилизиране на местната икономика. За целта се предвиждат мерки, насочени към изграждане на местната инфраструктура, която да осигури достъп и да привлече чужди инвестиции. Предвижда се подобряване на образователното равнище на населението и повишаване на заетостта. Основните насоки за подпомагане на местната икономика са свързани с повишаване на нейната конкурентоспособност и стимулиране на частния бизнес. Оценката на степента на достигане до тази цел ще се осъществява чрез показателите, характеризиращи развитието на икономиката, на техническата инфраструктура и на безработицата.

Постигането на ВТОРАТА ЦЕЛ ще бъде до голяма степен резултат от реализацията на инфраструктурните проекти и като цяло на генералната стратегическа цел. Специално пътищата, ще създадат по-добри условия за подобряване на качеството на социалните услуги – образование, здравеопазване, социални дейности, култура и достъпа до тях на жителите на селата. Ускореното икономическо развитие ще повиши доходите на населението и ще задържи младите хора в общината. Предвиждат се действия за облагородяване на непосредствената жизнена среда в населените места и за съхраняване на природната среда. Степента на достигане на тази цел ще се оцени със система от показатели, отчитащи: демографската структура и механичния прираст на населението; по-добрия достъп на жителите на селата до Бойчиновци; повишаване на доходите и удовлетвореността на гражданите от предоставяните услуги от страна на общината.

ТРЕТАТА ЦЕЛ – повишаване на местния управленски капацитет, е крайъгълния камък за постигане на целите на общинския план за развитие. Без модерна и висококвалифицирана администрация, която да умее да управлява парите от структурните фондове на общността, която да

организира и координира усилията на всички местни структури, не е възможно постигането на първите две стратегически цели.

От тази гледна точка като критерии за оценка на изпълнението на тази цел могат да служат показатели за ефективността и ефикасността на общинската администрация и на общинския съвет.

Основните насоки на социално-икономическото развитие за периода 2007-2013 г. се очертават от избраните приоритети.

Приоритет 1: Изграждане, ефективно използване и поддържане на модерна, надеждна и адекватна на потребностите на населението и бизнеса техническа инфраструктура;

Приоритет 2: Укрепване на общинския капацитет за подпомагане на бизнеса и развитие на местните партньорства

Приоритет 3: Развитие на общинската икономика и повишаване на нейната конкурентноспособност.

Приоритет 4: Създаване на здравословна екологична жизнена среда и подобряване на здравния и социален статус на населението.

Тези приоритети са продължение на приетите и формулирани приоритети през предишния планов период. Разбира се, отчита се степента на изпълнение на задачите до 2006 г. Това налага отпадането на определени мерки и допълване с други, както и фокусиране на усилията в определени, различни от преди насоки.

Връзки и зависимости на общинските с областните и националните приоритети

Тези приоритети съответстват на националните приоритети, описани в Националната стратегия за регионално развитие (НСРР). Така например, третият общински приоритет има за цел да съдейства за постигането на първия национален – развитие на икономиката и повишаване на нейната конкурентноспособност. За това ще допринесат и първият общински и втория национален, които се фокусират върху проекти, подобряващи инфраструктурата. Особен акцент в двата документа е укрепването на институционалния капацитет. Крайната цел – подобряване качеството на живот е обект на четвърти общински и трети и четвърти от националните приоритети за развитие.

Хоризонтални цели

Планът за развитие на община Бойчиновци залага на реализацията на две основни хоризонтални цели. Първата е насочена към подобряване на параметрите на материалната среда. Тя се реализира чрез инвестиции, основно в инфраструктурата. Втората цел е създаване на управленски и организационни предпоставки за развитието на бизнеса и решаването на социалните проблеми на населението. Както се вижда, тези цели пронизват всички приоритети. Първата цел се реализира в по-голяма степен чрез първия, но също така и чрез четвъртия приоритети. Във всички приоритети са предвидени проекти, които имат за цел да подобрят капацитета на основните партньори в общината – общинска администрация и съветници, НПО, местен бизнес. В най-голяма степен тази цел се реализира чрез втори приоритет.

Финансови ресурси и разпределението им по приоритети и години

Планът за развитие на общината предвижда осъществяването на проекти и програми на обща стойност 42070 хил.лв. През първата година са заложили 6627 хил.лв. Размерът на усвояваните средства през годините е съобразен с финансирането на приоритетите и през 2013 г – са заложили най-малко средства, а именно – 3131 хил.лв.

Предвидените средства за реализация на общинския план се насочват основно за реализация на първия приоритет – Изграждане, ефективно използване и поддържане на модерна, надеждна и адекватна на потребностите на населението и бизнеса техническа инфраструктура – 37211 хил.лв. Следват вложенията във втория приоритет – Укрепване на общинския капацитет за подпомагане на бизнеса и развитие на местните партньорства – 2440 хил.лв; четвърти приоритет – Създаване на здравословна екологична жизнена среда и подобряване на здравния и социален статус на население-2194 хил.лв. и приоритет 3 - Развитие на общинската икономика и повишаване на нейната конкурентноспособност – 224 хил.лв.

Източниците на финансиране за седемгодишния планов период са: от структурните и кохезионния фондове на ЕС 16927 хил.лв., държавен бюджет 18403 хил.лв.и други донори 2741 хил.лв. Очаква се частният сектор да инвестира 618 хил.лв. в проекти, включени в общинския план за развитие. Основен източник за финансиране на плана са държавния бюджет и фондовете на ЕС. Техният дял възлиза на 84 % от всички средства. Това обстоятелство прави общинския капацитет за управление ключов фактор за изпълнението на плана.

Приоритет 1: Изграждане, ефективно използване и поддържане на модерна, надеждна и адекватна на потребностите на населението и бизнеса техническа инфраструктура

Общината залага основно на развитието на инфраструктурата. Счита се, че създадените по-добри условия за бизнес и живот на местното население ще доведат до постигане на положителни икономически резултати, които от своя страна, ще намалят безработицата и ще повишат доходите. Общината залага на две специфични цели:

Поддържане и развитие на транспортната инфраструктура

Предвижда се да се вложат значителни за общината ресурси в пътната и уличната мрежа.

Развитие на екологичната и социалната инфраструктура.

В рамките на тази специфична цел ще продължат стартиралите в предходния планов период мерки свързани с реконструкцията на водопреносната мрежа, ремонт на обектите на образованието, здравеопазването, социалните грижи, културата, спорта и младежките дейности. Новото през този период ще бъдат разработването и реализацията на програма за саниране на публични сгради и повишаване на енергийната ефективност, корекции и укрепване на речни корита, проектиране и изграждане на канализация в селата Лехчево и Владимирово, доизграждане базата по транспорт в село Владимирово, доизграждане на общинска сграда в село Мадан, проектиране и изграждане на пречиствателна станция Бойчиновци, доизграждане на многофункционален културен център.

Приоритет 2: Укрепване на общинския капацитет за подпомагане на бизнеса и развитие на местните партньорства

Усилията се фокусират върху повишаване на управленския капацитет на местната власт, както и върху взаимодействието с партниращи организации. Предвижда се средствата за финансиране на тези мерки да имат за източник, освен общинския бюджет, средства от други донори и привлечени чрез НПО ресурси. Постигането на този приоритет ще се осъществи чрез две специфични цели:

Подобряване на общинския управленски капацитет

През този планов период ще продължи реализацията на създадената в предходния период програма за постоянно повишаване квалификацията на служителите от общинската администрация и общинските съветници. Ще бъде засилен вече създадения

капацитет за координацията и управлението на средствата от европейските структурни фондове. Предвидени са още мерки, свързани с разработването на система от преференции за развитие на бизнеса и включването им в нормативните документи на общината, както и разработването на общинска инвестиционна политика.

Засилване взаимодействието с третия сектор на местно, регионално и национално равнище

В рамките на тази специфична цел ще се осигури приемственост като ще продължат започналите в предходния планов период: създаване на обществени съвети в помощ на общинската администрация; развитие на партньорството с неправителствените организации в общината; и привличане на неправителствени организации за съвместно осъществяване на социални дейности.

Приоритет 3: Развитие на общинската икономика и повишаване на нейната конкурентноспособност

Развитието на местната икономика е насочено към повишаване на стопанската активност на населението, по-ефективно използване на местните ресурси, разработването и предлагането на нови продукти и услуги. Това трябва да доведе до повишаване на заетостта и на доходите на местното население. Приоритетът предвижда реализация на две специфични цели:

Подпомагане развитието на предприемачеството и на чуждестранните инвестиции

През този планов период общината ще съдейства за рекламиране на дейността на местните фирми и осигуряване на контакти за разширяване на пазарите. Новост е предвиденото създаване на гише за предприемача.

Стабилизиране и нарастване на заетостта чрез развитие на местната икономика

В рамките на тази специфична цел са предвидени мерки, насочени към намаляване броя на безработните, чрез включване в програми за заетост; повишаване квалификацията и преквалификация на работната сила; подпомагане на предприемачите за развитие на алтернативни производства. Ще продължи реализацията на мерките за подкрепа на бизнеса -предоставяне на подходящи общински терени и/или сгради за развитие на бизнеса; създаване и участие на общината в смесени предприятия; и засилване на междуобщинското коопериране на областно и регионално равнище.

Приоритет 4: Създаване на здравословна екологична жизнена среда, подобряване на здравния и социален статус на населението

Реализацията на предните три приоритета цели подобряване на условията на живот на населението. Този приоритет е насочен към използване на резултатите от предприеманите действия за стимулиране на икономическата активност, подобряване на инфраструктурата и на административния капацитет на местната власт за повишаване качеството на общинските услуги и на непосредствената жизнена среда. Приоритетът се реализира посредством четири специфични цели:

Увеличаване на обхвата и качеството на публичните услуги

Общината ще продължи да съдейства за увеличаване обхвата и качеството на публичните услуги посредством информационно осигуряване на институциите и обществеността; повишаване качеството на административните услуги; доближаване на здравните услуги до потребителите; и подобряване качеството на образователните услуги.

Осигуряване на устойчиви дейности по управление на отпадъците и опазване на околната среда

Тази специфична цел включва въвеждане на организирано сметосъбиране и сметоизвозване в цялата община, премахване на нерегламентираните сметища, компостиране на отпадъците.

Изграждане и развитие на базата за спорт и отдих

В рамките на тази специфична цел ще бъде продължено изграждането на нови площадки за спорт и отдих в населените места, както и кътове за отдих в местността “Поличката”. Предвижда се възстановяването на парк-стадиона в село Лехчево.

Опазване на природното богатство на територията на общината

Предвижда се обявяването на местността “Рибине” за защитена зона, за да се запази природното богатство на територията на общината.

V. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Мониторингът и оценката на общинския план за развитие са неразделна част от процеса на неговото съставяне, изпълнение и отчитане. Под мониторинг се разбира текущо наблюдение на изпълнението на плана, който включва събиране, обработка и анализ на информация в предварително определени сфери и по определени показатели. Обект на мониторинга са напредъкът, промените и последиците от предприеманите програмни действия

Оценката е количествено измерване на резултатите, ефекта и въздействието от реализацията на плана. Нейната цел е да направи систематичен преглед на конкретните управленски дейности за осигуряване на информация за пълния спектър от краткосрочни и дългосрочни въздействия върху бенефициентите и потребителите.

Мониторингът и оценката са част от цялостния процес на контрол върху управлението и процеса на вземане на решения. Предвижда се те да се осъществяват текущо, от независим, обществен орган.

Мониторингът и оценката на общинския план за развитие включват следната последователност от действия:

1. Избор на критерии и показатели за мониторинг и оценка на плана;
2. Мониторинг на изпълнението;
3. Съпоставка на постигнатото с целево състояние;
4. Предлагане и предприемане на коригиращи действия.

Съгласно възприетите приоритети и мерки в плана за развитие на община Бойчиновци, се предлагат следните основни показатели за мониторинг и оценка:

Приоритет 1: Изграждане, ефективно използване и поддържане на модерна, надеждна и адекватна на потребностите на населението и бизнеса техническа инфраструктура

Мярка 1. Изграждане, поддържане и развитие на инфраструктурата.

- Дължина на реконструирана четвъртокласна пътна мрежа (км.);
- Инвестиции в пътната мрежа (лв);
- Селища и брой население от общината, обслужвано от реконструирана четвъртокласна пътна мрежа;
- Дължина на изградена канализационна мрежа (км.);
- Брой на населението, обслужвано от канализационна мрежа;

- Относителен дял на населението, обслужвано от канализационна мрежа (%);
- Инвестиции в канализационната мрежа (лв.);
- Дължина на изградена водопроводна мрежа (км.);
- Дължина на рехабилитирана водопроводна мрежа (км.);
- Обем на изградени водоизточници (куб.м.);
- Инвестиции за изграждане и рехабилитиране на водоснабдителната мрежа (лв.);
- Брой жители, обслужвани от новите (рехабилитирани) водопроводни мрежи;
- Относителен дял на населението с режим на водоползване (%);
- Относителен дял на населението с достъп до водопровод (%);
- Брой ремонтирани обекти на образованието, здравеопазването, социалните грижи, културата, спорта и младежките дейности;
- Инвестиции в обекти на образованието, здравеопазването, социалните грижи, културата, спорта и младежките дейности (лв.);
- Брой газифицирани общински обекти;
- Инвестиции в нова техника за сметосъбиране и сметоизвозване (лв.);
- Относителен дял на населението, обхванато в централизираното сметосъбиране и сметоизвозване (%);
- Дължина на укрепени речни корита (м.).

Мярка 2. Оптимизиране и рационално използване на инфраструктурата

- Разработена система за транспортно обслужване на училищната мрежа;
- Брой транспортни фирми, обслужващи населението на общината;
- Брой транспортни връзки (в денонощието) между Бойчиновци и Монтана, Бойчиновци и София;
- Брой транспортни връзки (в денонощието) между населените места и общинския център.
- Брой ученици в едно училище
- Разходи за издръжка на един ученик
- Персонал на един ученик
- Брой селища, без лекарски практики;
- Брой население, обслужвано от една лекарска практика.

Приоритет 2: Укрепване на общинския капацитет за подпомагане на бизнеса и развитие на местните партньорства

Мярка 1. Подобряване на общинския управленски капацитет

- Разработена и приета от общината програма за постоянно повишаване квалификацията на служителите от общинската администрация и общинските съветници;
- Брой, преминали през квалификационни курсове общински служители и общински съветници
- Брой на общинските служители, обучени по управление на средствата от фондовете на ЕС;
- Брой спечелени проекти (в т.ч. от ЕС)
- Привлечени в общината средства (в т.ч. от фондовете на ЕС) – хил.лв.;
- Създадено обществено звено за мониторинг на изпълнението на общинския план;
- Периодичност на докладите на звеното за мониторинг;
- Предприети мерки, в резултат на мониторинга;
- Разработена система от преференции за развитие на бизнеса;
- Брой нормативни документи на общината, в които са включени преференции за бизнеса.

Мярка 2. Засилване взаимодействието с третия сектор на местно, регионално и национално равнище

- Брой на създадените обществени съвети в помощ на общинската администрация;
- Брой привлечени хора, които активно участват в обществените съвети;
- Брой на проектите, осъществени от общината в партньорство с неправителствени организации от страната;
- Брой на неправителствените организации, привлечени от общината за съвместно осъществяване на социални дейности;
- Брой на населението получило социални услуги, предоставени съвместно от общината и неправителствени организации.
- Дял на социалните услуги, предоставяни от НПО в отношение към всички местни социални услуги

Приоритет 3: Развитие на общинската икономика и повишаване на нейната конкурентноспособност

Мярка 1. Подпомагане на малкия и средния бизнес в т.ч. на селскостопанските производители

- Площ на предоставените терени за развитие на производствена дейност и търговия на МСП (кв.м.);
- Осъществени съвместни мероприятия чрез партньорство между общината и местния бизнес (бр)
- Брой на МСП, на които общината е съдействала за рекламиране на дейността и е осигурила контакти за намиране на допълнителни пазари.

Мярка 2. Използване на природните дадености за развитие на селски, екологичен и културен туризъм

- Брой на маркетингови инициативи/схеми за пополяризиране на местни туристически и исторически обекти;
- Брой на организирани конференции/ изложения.

Мярка 4. Привличане на чуждестранни инвестиции

- Обем на чуждестранните инвестиции на територията на общината (лв.);
- Брой на чуждестранните фирми, регистрирани на територията на общината;
- Размер на капитала на чуждестранните фирми, регистрирани на територията на общината (лв.);
- Площ на предоставените терени за привличане на чуждестранни инвестиции (кв.м.);
- Създадено звено към общинската администрация за специално съдействие за решаване на проблеми от местна компетентност, свързани с чуждестранните инвестиции;
- Разработена бизнес-визитка на общината.

Мярка 5. Интегриране на териториалната общност към пазара на труда, стабилизиране и нарастване на заетостта

- Равнище на регистрираната безработица в общината (%);
- Брой на участниците в програми за временна заетост;
- Брой на предприемачите, обучени за развитие на алтернативни дейности;
- Брой на лицата, преминали курсове за квалификация и преквалификация.

Приоритет 4: Създаване на здравословна екологична жизнена среда, подобряване на здравния и социален статус на населението.

Мярка 1. Увеличаване на обхвата и качеството на публичните услуги

- Дял на обслужваните от ДСП самотни стари хора от всички нуждаещи се;
- Дял на обхванатите в детски градини деца от всички деца на съответната възраст;
- Брой на родителите, удовлетворени от качеството на образователните услуги;
- Брой ученици, продължаващи в училища с прием след 7-ми/8-ми клас и ВУЗ;
- Дял на учениците, продължаващи образованието си от всички ученици;
- Коефициент на записване в училище (%);
- Брой вакантни места за учители;
- Потребители на административни услуги, удовлетворени от тяхното качество;
- Брой жители на една лекарска практика в населеното място, в т.ч. в селата;
- Брой лекарски практики на едно населено място, в т.ч. в селата.

Мярка 2. Доизграждане и развитие на базата за спорт и отдих

- Брой изградени нови площадки и комплекси за спорт и отдих;
- Брой изградени кътове за отдих в красиви местности;
- Инвестиции за реконструкция и развитие на общинската база за спорт и отдих.

Провеждане на самото наблюдение и оценката на изпълнението на общинския план.

За целта, със заповед на кмета, се създава Група за наблюдение на общинския план за развитие, в която влизат представители на общината, на местния бизнес и на неправителствени организации.

Групата за наблюдение разработва:

- критерии, които служат като поставени цели за постигане в резултат от изпълнението на общинския план и

- система от показатели, чрез които се отбелязва напредъкът в изпълнение на плана, както и степента на постигане на целите.

Критериите са количествен израз на поставените цели. Те могат да бъдат национален норматив или стандарт – ако съществуват такива, или достигане на средното за страната (или по-високо) равнище.

Отбелязаните по-горе показатели служат като база за разработване на системата от критерии и показатели. Последната се утвърждава от общинския съвет.

Обект на анализ и оценка са както изпълнението на отбелязаните в плана и програмата действия, така и степента на постигане на определени резултати (например, обхващане на 99% от децата в училище, на 75% на децата в детски градини и др.под.)

Използваните методи са: проучване на документация, наблюдения на място, социологически проучвания (анкети, интервюта, фокус групи със заинтересовани страни), набиране и систематизиране на статистическа информация и пр.

Подходящата периодичност за събиране на информация, анализ и оценка на изпълнението е на годишна основа.

Отчет на резултатите от мониторинга и оценката на общинския план.

Групата за наблюдение отчита резултатите от работата си пред общинския съвет чрез годишни доклади. На базата на анализа и оценките тя излиза с обосновани предложения за преразпределение на средствата по мерките, коригиране, в т.ч. допълване и актуализация на плана, за промени в целите и средствата за неговото изпълнение.

Годишните доклади служат като междинни оценки на изпълнението на плана по смисъла на чл.34 от ЗРР, а обобщаващия доклад на Групата за цялостното изпълнение на плана – като последваща оценка по смисъла на чл.35 от ЗРР

Докладите са публични. Резултатите се оповестяват на обществеността. При необходимост се правят обществени обсъждания за предлагани промени в плана, преди да бъдат приети от общинския съвет

Кметът на общината възлага извършването на предварителна оценка на разработения план за развитие на община Бойчиновци на независима професионална организация.

План за развитие на община Бойчиновци. Цели, приоритети и мерки за 2007-2013 г.

Генерална стратегическа цел: **СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И ОСИГУРЯВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНА СРЕДА ЗА ЖИВОТ, РАБОТА И ОТДИХ**

Стратегически цели

ПЪРВА: Възстановяване на местната икономика и преминаване към ускорено, балансирано и устойчиво развитие

ВТОРА: Развитие на вътрешния потенциал на общината, интегриране на селата и стабилизиране броя на населението

ТРЕТА: Увеличаване на капацитета на общинската администрация за координиране на институции, проекти и програми.

Приоритети, специфични цели и мерки	Източник на финансиране (хил.лв.)							
	ВСИЧКО	Структурни фондове	Държавен бюджет	Общ. бюджет	Заеми	НПО	Други донори	Частен сектор
	42 069	16 926	18 403	2 954	425	2	2 741	618
	42 069	16 926	18 403	2 954	425	2	2 741	618
в т.ч. 2007	6 627	3 113	1 757	1 477	225	-	55	-
2008	5 259	3 463	1 583	84	-	-	120	10
2009	6 839	3 453	3 223	87	-	-	17	59
2010	9 023	4 056	4 514	57	200	-	19	177
2011	5 116	1 935	2 544	565	-	-	10	62
2012	6 074	436	2 836	35	-	2	2 511	254
2013	3 131	470	1 949	648	-	-	9	56
Приоритет 1: Изграждане, ефективно използване и поддържане на модерна, надеждна и адекватна на потребностите на населението и бизнеса техническа инфраструктура	37211	13966	17890	2165	350	0	2510	330
	37211	13966	17890	2165	350	0	2510	330
в т.ч. 2007	5250	2575	1525	1000	150		0	0
2008	4420	2910	1510		0			0
2009	6200	2990	3180	20	0			10
2010	8620	3800	4470	20	200		10	120
2011	4500	1500	2500	500				0
2012	5585	79	2796	10			2500	200
2013	2636	113	1909	615				0
Специфични цели	0							

1. Поддържане и развитие на транспортната инфраструктура	12861,25	5676	5450	1615	0	0	0	120
Мерки:	0							
Реконструкция на четвъртокласната пътна мрежа.	4560	1575	2370	615	0	0	0	0
- Владимирово - Якимово	1050	788	263					
- Мърчево - Габровница	1050	788	263					
- Портитовци - Бели брег - Кобиляк	2460	0	1845	615				
Местни пътища:	4800	3100	1700	0				
- Бойчиновци - Белотинци	2000	1000	1000					
- Мадан - Громшин	2800	2100	700					
Полски пътища	1901,25	1001	900	0				
- Ерден - Вирове	420	210	210					
- Мадан - Лехчево	1200	600	600					
- Охрид, Портитовци и Бели брег	105	79	26					
- Мадан, Владимирово и Мърчево	176,25	113	64					
Реконструкция и модернизация на ж.п.гарата в гр.Бойчиновци	600	0	480					120
Разширяване и ремонт на уличната мрежа в населените места.	1000			1000				
2. Развитие на екологичната и социалната инфраструктура	24350	8290	12440	550	350	0	2510	210
Мерки:	0							
Реконструкция на водопреносната мрежа.	2700	1500	1200					
Проектиране и изграждане канализация Бойчиновци	1500	490	1000	10				
Проектиране и изграждане на пречиствателна станция Бойчиновци	5000	0	2290	10			2500	200
Проектиране и изграждане канализация с. Лехчево и с.Владимирово	2000	1000	980	10				10
Газифициране на общински обекти	1000	500	300		200			
Корекция и укрепване на речни корита	400		400					

Разработване и реализация на програма за саниране на публични сгради и повишаване на енергийната ефективност	750	0	600		150			
Довършване младежки и културен център гр. Бойчиновци	2000	800	1180	10			10	
Поддържане и ремонт на обектите на образованието, здравеопазването, социалните грижи, културата, спорта и младежките дейности.	3500	1500	1500	500				
Доизграждане общ. сграда с. Мадан	2500	500	1990	10				
Доизграждане базата на гимназия по транспорт с. Владимирово	3000	2000	1000					
Приоритет 2: Укрепване на общинския капацитет за подпомагане на бизнеса и развитие на местните партньорства	2440	1965	220	225	0	2	28	0
в т.ч. 2007	371	306	33	32				
2008	392	312	33	47				
2009	352	292	33	27				
2010	228	168	33	27				
2011	437	342	33	54			8	
2012	329	272	29	15		2	11	
2013	332	272	29	22			9	
Специфични цели	0							
Цел 1:Подобряване на общинския управленски капацитет	1140	965	20	155	0	0	0	0
Мерки:								
Реализация на програмата за постоянно повишаване квалификацията на служителите от ОБА и общинските съветници	500	400	20	80				
Укрепване на капацитета за подобряване на координацията и управлението на средствата от европейските структурни фондове	300	300						

Създаване и функциониране на обществено звено за мониторинг на изпълнението на общинския план	300	250		50				
Разработване на система от преференции за развитие на бизнеса и включването им в нормативните документи на общината	10	5		5				
Разработване на общинска инвестиционна политика	30	10		20				
Цел 2: Засилване взаимодействието с третия сектор на местно, регионално и национално равнище	1300	1000	200	70	0	2	28	0
Мерки:								
Създаване на обществени съвети в помощ на общинската администрация	200	150		25		0	25	
Развитие на партньорството с неправителствените организации в общината	100	50		45		2	3	
Участие на неправителствени организации в съвместно осъществяване на социални дейности	1000	800	200			0		
Приоритет 3: Развитие на общинската икономика и повишаване на нейната конкурентноспособност	224	145	4	17	0	0	17	41
Специфични цели								
в т.ч. 2007	42	30		7			5	0
2008	86	63		8			5	10
2009	24	21					3	0
2010	19	8	1				2	8
2011	30	13	1	1			2	13
2012	11	5	1					5
2013	12	5	1	1				5
Цел 1:Подпомагане развитието на предприемачеството и на чуждестранните инвестиции	156	114	0	15	0	0	17	10

Създаване на общинска структура за информация на гражданите и фирмите с изнесени гишета за услуги на местния бизнес в две населени места	74	60		14					
Създаване на връзки и побратимяване на община Бойчиновци със общини в Република Румъния и Република Сърбия и Черна гора	44	33		1					10
Обучение на представителите на местния бизнес за възможностите за финансиране от структурните фондове на Европейския съюз	38	21						17	0
Цел 2: Стабилизиране и нарастване на заетостта чрез развитие на местната икономика.	68	31	4	2	0	0	0	0	31
Залесяване на 60 дка общински площи	6		4	2					0
Създаване на масиви с трайни насаждения в землищата на селата Лехчево и Бели брод 300 дка	32	16							16
Създаване на зеленчукова градина в землището на с. Лехчево, Громшин, Владимирово, Мадан	30	15							15
Приоритет 4: Създаване на здравословна екологична жизнена среда и подобряване на здравния и социален статус на населението	2 194	850,00	289,00	547	75,00	0,00	186	247,00	
в т.ч. 2007	964	202	199	438	75	0	50		
2008	361,5	178	40	29	0	0	115	0	
2009	263	150	10	40	0	0	14	49	
2010	156	80	10	10	0	0	7	49	
2011	149	80	10	10	0	0	0	49	
2012	149	80	10	10	0	0	0	49	
2013	151	80	10	10	0	0	0	51	
Цел1: Увеличаване на обхвата и качеството на публичните услуги.	150	112	0	38	0	0	0	0	0
Мерки:									

Изграждане на микроцентър за бизнес в гр. Бойчиновци с подразделения в с. Лехчево и с. Владимирово	150	112		38				
Цел 2: Осигуряване устойчиви дейности по управление на отпадъците и опазването на околната среда	1 455	268	220	459	75	0	186	247
Мерки:								
Закупуване на съдове за сметосъбиране и обхващане 100% от населението в централизирано сметосъбиране и сметоизвозване	700		175	400	75		50	
Поетапно закриване на нерегламентираните сметища в общината	144			29			115	
Въвеждане на система разделно сметосъбиране	247							247
Компостиране на отпадъци	40		40					
Изграждане на приют за бездомните кучета	30		0	30				
Реализиране на проект "Уникални в народните традиции - обединени в европейските ценности"	90	90						
Реализиране на проект "С младежки дух в Европа - защо не"	5		5					
Реализиране на проект "Млади откриватели в помощ на околната среда"	4						4	
Реализиране на проект " Местното културно наследство - мост между поколенията"	10						10	
Реализиране на проект "Да опазим природните блага чрез повторната им употреба"	7						7	
Реализиране на проект " Младежкия труд днес - шанс за европейско бъдеще"	178	178						
Цел 3: Изграждане и развитие на база за спорт и отдих	519	400	69	50	0	0	0	0
Мерки:								

Възстановяване на крайградски парк "Поличката" гр. Бойчиновци	19		19					
Възстановяване на парк-стадион в с. Лехчево	500	400	50	50				
Цел 4: Опазване на природното богатство на територията на общината	70	70	0	0	0	0	0	0
Обявяване на местността "Рибине" за защитена зона	70	70						

ПРЕДСЕДАТЕЛ ОБС:

/Н.ЙОСИФОВА/

План за действие

към Здравната стратегия за лица в неравностойно положение,
принадлежащи към етнически малцинства
Община Бойчиновци 2006 - 2007

Приет с Решение № 150 от Протокол № 25 / 17.11.2005 г. на ОбС Бойчиновци

Цели	Задачи	Дейности	Индикатори	Отговорна институция	Период	Финансови средства	Източник
Стратегическа цел I: Преодоляване и преустановяване							

негативните тенденции за здравето на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства и създаване на условия за неговото подобрене							
1. Подготовка на кадри - млади хора от ромски произход за включване за обучение в донорски програми за поемане функциите на медиатор	1.1. Принос за подобряване достъпа на лицата в неравностойно положение до здравни услуги	1.1.1. Проучване и изготвяне на проект за обучение на медиатори	Обучени 5 млади роми	Община НПО	2006-2007	20000	Донорски програми
		1.1.2 Проучване условия за разкриване на Център за здравно обслужване на лица в неравностойно положение	Разкрит 1 брой Център за здравно обслужване в с. Лехчево	Община НПО	2007-2008	50000	Фондации
2. Оптимизиране на детското и майчино здравеопазване	2.1 Ранна регистрация на бременните, наблюдение по време на бременността и своевременна хоспитализация на родилките	2.1.1 Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на общопрактикуващия лекар /ОПЛ/ за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с акушер гинеколог и своевременно постъпване в болнично заведение за раждане	Обхванати бременни с преглед и консултация с гинеколог до четвъртия месец на бременността и своевременна хоспитализация на родилките при минимум 75% от родилките жени	ОПЛ специалисти по акушерство и гинекология, медиатори	2006-2007	5000	Донорски програми
		2.1.2 Осъществяване на акушеро-	Брой осъществени прегледи и	НЗОК, специалисти	2006-2007	50 000 лв.	Донорски програми

		гинекологични прегледи и консултации в кабинети, вкл. и мобилни такива, действащи в близост до райони с компактно население, принадлежащо към етнически малцинства	консултации	по АГ, ОПЛ			
	2.2. Своевременно регистриране на новородените и децата при ОПЛ	2.2.1 Активизиране дейността на медиаторите за издирване на деца, без ОПЛ и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.	% деца, регистрирани при ОПЛ	медиатори, НПО, ОПЛ	2005-2007		Донорски програми
	2.3. Повишаване обхвата с ваксинации по Националния имунизационен календар на новородените и децата до 7 годишна възраст	2.3.1 Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар	% имунизирани от подлежащите на имунизация	НПО, медиатори, ОПЛ	2006-2007		

		2.3.2 Активно издирване от ОПЛ на новородени в домашни условия деца и тяхното имунизиране, съответстващо на възрастта	% имунизирани от подлежащите на имунизация	ОПЛ, медиатори	2006-2007		
	2.4. Намаляване на бременностите в юношеската възраст и родствениите бракове	2.4.1. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност и за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето и за рисковете от родствениите бракове.	% ранни раждания от тези за общността, % родствени бракове от тези за общността	ОПЛ, Медиатори, НПО, училищни здравни кабинети	2006-2007	500 лв.	Общински бюджет
		2.4.2. Организиране на консултативни кабинети в кварталите, населени предимно с лица от ромски произход, по въпросите на репродуктивното здраве и семейното планиране, начините за предпазване от полово предавани инфекции	Брой разкрити кабинети, брой дадени консултации	НПО, медиатори, община	2006-2007	3000 лв	Донорски програми
		2.4.3. Провеждане на беседи, разговори, прожекции на филми с ученици от 5-8 клас и младежи, отпаднали от	Брой заболели от полово предавани инфекции	НПО, ОПЛ, училищни здравни кабинети	2006-2007		Донорски програми

		училище, за спецификата на пубертетния период и полово предаваните инфекции					
3. Изпълнение на националните профилактични програми и осъществяване на профилактичните дейности сред лицата в неравностойно положение от етнически малцинства	3.1. Ограничаване заболяемостта от заразни и паразитни заболявания	3.1.1. Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар	Достигане на имунизационния обхват за лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства до средния за страната	ОПЛ, медиатори, НПО, училищни здравни кабинети	2006-2007		донорски програми,
		3.1.2. Провеждане на кампании за имунизирание на населението, особено на децата с непълен имунизационен статус, чрез разкриване на временни имунизационни пунктове или мобилни екипи.	50% от лицата с непълен имунизационен статус	ОПЛ, медиатори училищни здравни кабинети	2006-2007		
		3.1.3 Провеждане на имунизации срещу хепатит А и хепатит В на рискови групи сред родените преди 1992 г.	Брой проведени имунизации срещу хепатит А и В	ОПЛ, НПО	2006-2007		
	3.2. Намаляване заболяемостта, трайно намалената работоспособност и преждевременната смъртност от някои	3.2.1. Провеждане на скринингови изследвания на място в кварталите, населени предимно с български граждани от ромски	Заболеемост от туберкулоза, онкологични и сърдечносъдови заболявания	ОПЛ, медиатори, НПО	2006-2007	5000 лв.	Донорски програми Общински бюджет

	широко разпространени социално-значими заболявания	произход, за профилактика, ранно откриване и своевременно лечение на туберкулозата, рака на млечната жлеза и шийката на матката,					
		3.2.2. Провеждане на профилактични прегледи на място в кварталите, населени предимно с български граждани от ромски произход, от екипи, снабдени със специализирано оборудване и транспорт	Брой лица, преминали профилактичен преглед	НПО, ОПЛ, медиатори	2006-2007	10 000 лв.	Донорски програми
	3.3. Осигуряване на по-добро здравно обслужване и по-добро качество на живот на болни с хронични заболяв. и хора с увреждания	3.3.1. Своевременна диспансеризация на хронично болните	% диспансеризирани от подлежа на диспансериз.	ОПЛ, медиатори,	2006-2007		
		3.3.2. Информиране на хронично болните за техните права и навременното им освидетелстване при необходимост	% освидетелствани от общия брой, подлежащи на освидетелстване	ОПЛ, медиатори	2006-2007		
Стратегическа цел II : Осигуряване на равенство в достъпа до здравни услуги на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към							

етнически малцинства							
1.Осигуряване на равен достъп до здравни услуги	1.1. Подобряване достъпа до специализирана медицинска помощ на български граждани, принадлежащи към етническите малцинства в неравностойно положение	1.1.1Разкриване на филиали на Спешен медицински център Монтана в с. Владимирово	Разкрит 1 филиал	Община, РЦЗ, МЗ	2006-2007	10 000 лв. за 2006 г. 200 000 лв. за 2007 г.	Общински бюджет, Републикански бюджет
Стратегическа цел III : Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация							
	1. Запознаване на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства със задълженията и правата на пациента	1.1. Информирание на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства, за здравноосигурителните му права и задължения	Увеличен брой на здравноосигурените лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства	НПО, медиатори, ОПЛ	2006-2007		
	1.2. Организиране и провеждане на здравно информационни събития в местата, населени предимно с български граждани от ромски произход.		Увеличен брой на здравноосигурените лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства	НПО, медиатори, ОПЛ	2006-2007	1 000 лв. годишно	Общински бюджет
	2. Обучение на населението за предпазване от най-честите заболявания	2.1. Организиране и провеждане на кампании за запознаване с начините за предпазване от най-разпространените инфекциозни и	Намаляване заболяемостта от инфекциозни и сърдечно съдови заболявания	МедиаториНПО,ученически здравни кабинети	2006-2007	1 000 лв. годишно	Донорски програми

		незаразни заболявания (с насоченост към сърдечно-съдовите заболявания)					
		2.2. Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, употреба на наркотични вещества, хипертония и за предимствата на здравословния начин на живот	Намаляване броя на пушачите и злоупотребяващите с алкохол и наркотични вещества	медиатори, НПО, ученически здравни кабинети	2006-2007		
		2.3. Целево въвеждане на здравното образование в училищата с преобладаващ брой лица от ромски произход, като за целта се използват часовете на класа или се въвежда СИП	Брой ученици, обхванати в извънкласни форми на образование и спорт	Ученически здравни кабинети	2006-2007	В рамките на утвърдените средства за работни заплати за всяко училище и всяка учебна година	Общински бюджет
		2.4. Стимулиране участието на децата от етническите малцинства в	Брой ученици, обхванати в извънкласни форми на	НПО, училища	2006-2007		Донорски програми

		извънкласни форми на здравно образование и спорт	образование и спорт				
Стратегическа цел IV: Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи							
	1. Защита правата на пациентите и сигнализиране за нарушения в здравното обслужване в общината пред МЗ, РЗОК,НЗОК	1.1.Осигуряване на открит телефон за подаване на сигнали от страна на граждани	1 брой открит телефон	Община	2006		Общински бюджет
		1.2. Организиране и провеждане на семинари за запознаване на медицинските специалисти с културните особености на малцинствата	Бой специалисти преминали обучение	Община	2006-2007	1000	Донорски програми
		1.3.Оказване на противодействие на дискриминация при здравното обслужване на представители на етническите общности в неравностойно положение	Намаляване случаите на дискриминация	ОПЛ, НПО,	2006-2007		

<p>Стратегическа цел V: Разширяване обхвата на здравноосигурените лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства, чрез предприемане на законодателни инициативи по отношение на здравното осигуряване на социално слабите, в това число и</p>							
	<p>1.Намаляване броя на лицата в неравностойно положение от етническите малцинства с неуредени здравни осигуровки</p>	<p>1.1.Изготвяне и кандидатстване с проекти за разкриване на работни места с цел осигуряване заетост на дълготрайно безработни лица.</p>	<p>327 брой работни места</p>	<p>Община</p>	<p>2006</p>	<p>970 000 лв.</p>	<p>МТСП, общински бюджет</p>
<p>Мониторинг на здравното състояние на малцинствата в неравностойно положение</p>							
<p>1.Оценка и наблюдение на здравното състояние на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства</p>	<p>1.1. Разработване и внедряване на механизми за наблюдение и оценяване на здравното състояние на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства</p>	<p>1.1.1. Социално икономически показатели и показатели за здравно обслужване: - относителен дял на населението в активна възраст без работа; -относителен дял на</p>	<p>Брой отчетени показатели</p>	<p>НПО, медиатори, община</p>	<p>2006-2007</p>		

		<p>населението на ниво “бедност”;</p> <ul style="list-style-type: none"> - брой медицински специалисти, работещи в сектора за първична медицинска помощ; - достъпност на лицата в неравностойно положение от етническите малцинства да здравни услуги; 					
<p>2.Моторинг на състоянието на общественото здраве и качество на живот</p>	<p>2.1.Разработване и внедряване на механизми за наблюдение и оценяване състоянието на общественото здраве и качеството на живот</p>	<p>2.1.1.Показатели на здраве за всички:</p> <ul style="list-style-type: none"> - смъртност, в т.ч. детска и майчина; - очаквана средна продължителност на живота; - заболявания, предизвикани от прекомерна употреба на алкохол, цигари и наркотици; - отсъствия на учениците от учебни занятия, поради заболяване; - относителен дял на лицата над 65 годишна възраст, способни да живеят самостоятелно; - относителен дял на лицата, обитаващи жилища, неотговарящи на изискванията за 					

		водоснабдяване и канализация;						
--	--	----------------------------------	--	--	--	--	--	--

ПРЕДСЕДАТЕЛ ОБС:

/Н.ЙОСИФОВА/

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ
НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА
(2004/2005 – 2008/2009 учебна година)
ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ

Приет с Решение № 151 от Протокол № 25 / 17.11.2005 г. на ОбС Бойчиновци

Стратегическа цел 1:

Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни институции/ партньори	Срок	Средства (общо)	Източници на финансиране
<u>Дейност 1:</u> В правилниците за дейността на ЦДГ и училища да бъдат съобразени с новоизлезли разпоредби за толерантно отношение към децата и учениците от етническите малцинства	Постигане на толерантно отношение към децата и учениците от етническите малцинства и пресичане прояви на дискриминация	Училища и детски заведения	2006	Не са необходими средства	няма
<u>Дейност 2:</u> Допълване на длъжностните характеристики на персонала в училищата и детските заведения и регламентиране в тях на компетентности, необходими за развиването на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и за интегрирането им в училищния живот в съответствие с ценностите на Стратегията.	Реализиране на политики в съответствие със стандартите за защита правата на човека и малцинствата.	Училища и детски заведения	2006	Не са необходими средства	няма
<u>Дейност 3:</u> Разкриване на полуинтернатни форми на обучение в приемните училища и ресурсно осигуряване на полуинтернатните групи (ПИГ) в съответствие с изискването за осигуряване на качествено образование и компенсиране на пропуски в обучението.	Оптимален брой ПИГ, отговарящ на заявените потребности. Повишени възможности за компенсиране изоставането на оптимален брой нуждаещи се ученици по определени учебни предмети.	Училища Община	2006-2009	В рамките на утвърдената численост за всяко училище	Бюджетите на общините
<u>Дейност 4:</u> Разработване и включване в конкурсите за директори на детски градини на теми, свързани с управленски политики за интеграция чрез образование и с ценностите, целите и задачите на Стратегията.	Повишени професионални компетентности за реализация на ефективни управленски политики в съответствие със стандартите за защита правата на човека и малцинствата.	Община	2006	Не са необходими средства.	

Дейност 5: Изграждане на Център за подкрепящи услуги за деца и семейства в неравностойно положение	Създаване на условия за достъп на децата и учениците в неравностойно положение до специфичен кръг образователни и социални услуги	НПО, община	2006-2007	50 000 лв.	МТСП и донорски програми
Дейност 6: Поетапно преминаване финансирането на по-големите училища в общината към делегирани бюджети и осигуряване на оптимални възможности за допълнително финансиране на всички училища и детски заведения чрез международни програми и частни дарения	Повишена ефективност при разходването на средствата чрез системата за делегирани бюджети и при привличането на допълнителни финансови средства за изпълнение на интеграционните политики от администрацията в детските градини и училищата.	Община Училища и детски заведения	2006-2007	Не са необходими средства.	
Дейност : Подобряване на училищната среда в детски градини и училища с цел повишаване мотивацията на децата и учениците за редовна посещаемост и продължаване на образование.	Свеждане до минимум броя на отпадналите от училище ученици. Увеличаване броя на децата, посещаващи детски заведения.	Училища, детски заведения	2006-2009		Чрез кандидатстване с проекти пред НССЕДВ и Програма ФАР

Стратегическа цел 2:

Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства

Дейности	Очаквани Резултати	Отговорни институции/ партньори	Срок	Средства (общо, осигурени, източници)	Източници на финансиране
Дейност 1: Организиране на различни форми за изучаване на културата и историята на етническите малцинства.	Съхраняване културната идентичност на децата от етническите малцинства. Създаване на атмосфера на толерантност и	Община, училища, детски градини	2006-2009		

	уважение в детските градини и училищата Повишаване на интереса и активността на децата в учебния процес.				
<u>Дейност 2:</u> Провеждане на курсове за допълнителна квалификация на учители, преподаващи фолклор на етносите.	Повишени компетентности на учителите за развиване културната идентичност на децата.	Община, училища	2006-2009	В рамките на утвърдените средства за квалификация на учителите.	
<u>Дейност 3:</u> Формиране на групи за изучаване културата и историята на етническите малцинства във всички училища от общината	Съхраняване културната идентичност на учениците от етническите малцинства. Създаване атмосфера на толерантност и уважение, повишаване активността на учениците и интереса им към учебния процес.	2006-2009	Училища, НПО	Не са необходими средства	няма

Стратегическа цел 3:

Създаване на предпоставки за успешна социализация на децата и младите хора от етническите малцинства

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни институции/партньори	Срок	Средства (общо)	Източници на финансиране
<u>Дейност 1:</u> Активна работа с родителите от етническите малцинства с цел намаляване броя на децата и учениците, попадащи в помощни училища	Намаляване броя на децата, приети в помощни училища, без да отговарят на изискванията за прием в тях.	Община, НПО, ОЗД	2006	Не са необходими средства	

<u>Дейност 2:</u> Организиране на форми за привличане и адаптиране към учебния процес на отпаднали и необхванати от училището ученици.	Привлечени в училище и ограмотени отпаднали и необхванати от системата деца.	Община, училища, НПО	2006 - 2009	Не са необходими средства	
<u>Дейност 3:</u> Разработване на предучилищна и училищна политика за ефективна работа с родители, които възпрепятстват децата си да посещават детска градина и училище. Съвместна работа на общините и институциите от системата на народната просвета с представители на ромската общност.	Разработена ефективно действаща политика за работа с родителите. Развитие на социалното посредничество.	Община, училища, МКБППМН, Дирекция за социално подпомагане	2006-2009	Не са необходими средства.	
<u>Дейност4:</u> Разработване и въвеждане в практиката на професионалните училища на програма “Втори шанс”, която да дава възможност на младежи и девойки над 16 г. възраст да получат познания и професионални умения по различни професии.	Действаща в практиката програма “Втори шанс”. Повишена конкурентноспособност на пазара на труда.	МОН МТСП Община ПГ по транспорт с. Владимирово	2006		Средства от проекти на МТСП
<u>Дейност 5:</u> Извънучилищни дейности – организиране на: - конкурси на интеркултурна тематика; - Фестивали на етнокултурните традиции и фолклор; - Спортно-туристически дейности за опознаване на различните етнокултури и други.	По-добро разбиране културата на другия. Намаляване на межкултурните дистанции. Повишаване възможностите на межкултурното сътрудничество.	Община Училища ОДК Читалища НПО	2006 - 2009		Средства по проекти на училищни и настоятелства, читалища, ОДК и НПО
<u>Дейност 6:</u> Назначаване на помощник на учителя и психолог/педагогически	Подобрен социално-психологичен климат в училищата.	Община Училища	2006-2009		Бюджет на

съветник в училищата.					общината
-----------------------	--	--	--	--	----------

Стратегическа цел 4:

Превръщане на културното многообразие в източник и фактор за взаимно опознаване и духовно развитие на подрастващите и за създаване атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни институции/ партньори	Срок	Средства (общо)	Източници на финансиране
<u>Дейност 1:</u> Провеждане на обучения на помощници на учителите и на курсове за допълнителна квалификация на педагогическия персонал за работа в мултиетнична среда, произтичащи от промени в учебното съдържание.	Обучени помощници на учителите, учители и образователна администрация. Повишени чувствителност на учителите и образователна администрация към етнокултурното разнообразие и човешките права и повишена компетентност за реализиране на интеркултурни образователни политики. Повишена чувствителност и компетентност на учителите да противодействат на етнически мотивирани конфликти в класната стая.	Община Училища НПО	2006-2009	2000 лв.	Донорски програми и общински бюджет
<u>Дейност 2:</u> Участие на педагогически кадри в организирани от МОН семинари по интеркултурно образование и човешки права.	Обучени учители, гарантирано познаване културните различия на етносите и изпълнение на целите, заложи в Стратегията и Плана за действие за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.	Училища Община	2006-2009	Не са необходими средства	
<u>Дейност 3:</u> Организиране на	Проведени разнообразни извънурочни дейности,	Община	2006-2009	В рамките	

<p>извънурочни дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изготвяне на етнокултурен календар по години, съобразно спецификата на общината; - организиране на екскурзии за опознаване етнокултурите в България; - организиране и провеждане на летни обучения по интеркултурни програми; 	<p>съобразно предпочитанията на всяко училище; намалени межкултурни цистанции между учениците, повишени възможности за межкултурно сътрудничество</p>	<p>Училища ОДК Читалища НПО</p>		<p>на утвърдените средства по бюджета на заведенията и от донорски програми</p>	
--	---	---	--	---	--

Стратегическа цел 5:

Формиране на подходящ социално-психологически климат, който да благоприятства реализацията на настоящата Стратегия.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни институции/ партньори	Срок	Средства (общо)	Източници на финансиране
<p><u>Дейност 1:</u></p> <p>Популяризиране на мероприятията, включени в настоящия план и свързани с Десетилетието на ромското включване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> - местния “Вестник за Бойчиновци”; - МОНТ 7; - Местните радиовъзли 	<p>Утвърдени практики на образователните институции за сътрудничество с медиите.</p> <p>Осигурена широка публичност и обществена подкрепа за десегрегацията на детските градини и училищата в обособените ромски квартали и за интеграционните политики в приемните детски градини и училища чрез ежемесечни информации за медиите.</p> <p>Променени нагласи на обществото към интеграцията на етническите малцинства</p>	<p>Община Училища ОДК Читалища НПО</p>	<p>2006-2009</p>	<p>1000 лв.</p>	<p>Общински и бюджет</p>
<p><u>Дейност 2:</u> Провеждане на фестивали в детските градини, училищата и ОДК за популяризиране културата и фолклора на етносите</p>	<p>Подобрен социално-психологически климат около ценностите и реализацията на образователно-интеграционната политика.</p> <p>Повишено межкултурно сътрудничество в</p>	<p>Училища Детски градини ОДК</p>	<p>2006-2009</p>	<p>Не са необходими средства</p>	

	училище и в обществото.				
<u>Дейност 3:</u> Провеждане на общински фестивал, посветен на Деня на ромите – 8 април	Популяризиране културата на етносите и създаване на условия за търпимост и толерантност	Община	Ежегодно	500 лв.	Общинск и бюджет
<u>Дейност 4:</u> Организиране на кръгла маса с участието на представители на различни институции по проблемите, свързани с реализация на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и Плана за действие.	Повишена обществена и институционална подкрепа за реализацията на Стратегията и на Плана за нейното изпълнение.	ОбС община Училища ОЗД Детски заведения	2006-2009	Не са необходим и средства	
<u>Дейност 5:</u> Създаване на групи от активни родители за подпомагане на културните изяви на децата	Засилена активност и интерес на родителите към учебния процес и повишена мотивация за продължаване образованието на техните деца	Община Училища Детски заведения Ромски НПО	2006-2009	Не са необходим и средства	
<u>Дейност 6:</u> Привличане на родители на ромските деца и ученици за участие в настоятелствата на детските градини и училищата	Включени родители в цялостния живот на детските градини и училищата и активната им роля при утвърждаване на формите на развитие на културната идентичност на децата и учениците.	Община Училища Детски заведения Ромски НПО	2006-2009	Не са необходим и средства	